

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ จุปนรต พรหมอินทร์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องให้กับผู้วิจัยได้นำไปแก้ไขงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนิมพานิช นายวิโรจน์ แสงศิระฤทธิ นายอำเภอบางเลน นายวิเชียร บุญวงศ์ ปลัดอาวุโสอำเภอคอนคม และนายสมบูรณ์ ศรีสุวรรณ ท้องถิ่นอำเภอบางเลน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเที่ยงตรง รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษาและคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ได้ให้ความรู้ในการศึกษาให้กับข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับข้าพเจ้าด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะบุตรสาวและภรรยา รวมทั้งผู้ได้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนในการรวบรวมข้อมูลและจัดพิมพ์ จนกระทั่งงานสำเร็จลุล่วงด้วยดีขอให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุข ความเจริญในชีวิต และมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ตลอดไป

ชีวิต ไพรวรรณ

ตุลาคม 2550

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ   ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วน
ท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วน
ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

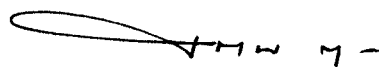
ชื่อและนามสกุล   นายชีวิต ไพโรวรรณ

แขนงวิชา   การเมืองการปกครอง

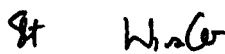
สาขาวิชา   รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาคั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

วันที่ 13 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น
 ของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี
 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ผู้ศึกษา นายชีวิต ไพรวรรณ ปริญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา(1)ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (2)ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน (3)ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบประเมินค่าของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น (2) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับกลาง และด้านการแสดงออกทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	22
ข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	29
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม.....	38
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การทดสอบเครื่องมือ.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน.....	53
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	119
ก แบบสอบถาม.....	120
ข ค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถาม.....	126
ประวัติผู้ศึกษา.....	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง.....	54
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการมี ส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดง ความคิดเห็นทางการเมือง.....	55
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	56
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	58
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง.....	59
ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง.....	60
ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง.....	61
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการเลือกตั้ง.....	63
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการเลือกตั้ง.....	64
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการเลือกตั้ง.....	65
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการเลือกตั้ง.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการเลือกตั้ง.....	68
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	69
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	70
ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	71
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	72
ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย รายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	73
ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	75
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นส่วนท้องถิ่น.....	76
ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความนิยมหรือชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	77
ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย เพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	78
ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย อายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	81
ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย อาชีพ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	82
ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยรายได้ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	83
ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	84
ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	86
ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยม หรือชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์.....	87
ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย เพศ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	88
ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	89
ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	90
ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.34	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย รายได้ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	93
ตารางที่ 4.35	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	94
ตารางที่ 4.36	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทาง การเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	96
ตารางที่ 4.37	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความนิยม หรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารใน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนด้านการแสดงออกทางการเมือง.....	97
ตารางที่ 4.38	สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับตัวแปรตาม.....	98

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แสดงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ ระหว่างบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน.....	15
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล.....	32
ภาพที่ 2.3 ตารางเปรียบเทียบจำนวนแผนงาน โครงการและงบประมาณที่ดำเนินการจ้างใน แผนพัฒนาประจำปีที่ผ่านมาจำแนกตามสาขาการพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลบางภาชีในปีงบประมาณ 2549.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน(Political participation of the people) เป็นส่วนประกอบสำคัญประการหนึ่งของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงข้าม ถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2548 : 371) ด้วยนัยนี้ นักวิชาการรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่า การพัฒนาทางการเมือง คือ การทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมืองจึงขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาทางการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย

ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

สำหรับประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2475 เป็นต้นมาได้มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองประเทศ จากรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ได้มีการจัดระเบียบการปกครองประเทศโดยใช้หลักการปกครองที่สำคัญ 3 ประการ คือ หลักการรวมอำนาจ (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) และหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยทั้ง 3 หลักนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบบริหารราชการ

แผ่นดินของไทยที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือการบริหารราชการส่วนกลางใช้หลักการรวมอำนาจ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการแบ่งอำนาจ และการปกครองส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ ซึ่งทั้ง 3 หลักการนี้ ได้ดำเนินการและกำหนดเป็นรูปแบบของการปกครองไทยสืบเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบัน

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นรูปแบบการปกครองรูปแบบหนึ่ง ที่มาจากหลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือเป็นการโอนอำนาจจากรัฐบาลส่วนกลางบางส่วนให้กับท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญกล่าวคือเป็นการให้สิทธิกับประชาชนในการปกครองตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ จัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมและเป็นรูปแบบการปกครองที่แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางในการบริหารประเทศ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร 2526 : 9-10)

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และได้มีการปรับปรุง กำหนดรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหลือไว้ 4 รูปแบบคือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. การปกครองรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

ในการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 รูปแบบของไทยนั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และได้มีโอกาสเรียนรู้ แก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของตนเอง (Local Self government) ตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นถ้าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงกล่าวคือ มีเจ้าหน้าที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น มีการดำเนินงานโดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดทิศทาง และวางแผนพัฒนา กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานท้องถิ่นเอง ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์ที่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของคนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีอันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกเชื่อมั่น และศรัทธาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีความรู้สึกว่าตนเองมีความผูกพันและมีส่วนได้ส่วนเสียต่อท้องถิ่นที่อาศัย ซึ่งจะเป็นการสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบให้กับประเทศชาติโดยส่วนรวม เป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยระดับชาติต่อไป

ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จึงนับว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และยังเป็นรากฐานที่สำคัญของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ ทั้งในลักษณะที่เป็นเป้าหมาย และกระบวนการ จึงอาจกล่าวได้ว่าสำหรับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนก็นับได้ว่าเป็นตัวแสดงหลัก จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น ที่มีเป้าหมายกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่เท่าที่ผ่านมาประชาชนยังใช้โอกาสหรือแสดงบทบาทพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่ค่อนข้างยังเป็นปัญหาและมีแนวโน้มที่ไม่เด่นชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้วยสภาพเงื่อนไขหรือข้อจำกัดอันเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า มีนักรัฐศาสตร์ นักวิชาการ และนักวิจัยหลายท่าน ได้เคยทำการศึกษาและวิจัยไว้ พบว่า มีความสัมพันธ์ของปัจจัยตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น ปัจจัยตัวแปรอันเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ความรู้ความเข้าใจ ค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองของบุคคล มีทรัพยากรมีทักษะการเมืองสูง (จุมพล หนิมพานิช 2548 : 87) นอกจากนี้ตัวแปรเกี่ยวกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมก็ยังเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (ประสิทธิ์ บุญลิขิต 2531 : 60 - 69) รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล อันได้แก่ ทรัพยากรของบุคคลที่มีอยู่ เช่น การศึกษา ความมีทักษะและทุนทรัพย์ ประกอบกับแรงจูงใจ ความต้องการ และโอกาสที่เหมาะสม (สิทธิพันธ์ พุทธหุน 2529 : 167 - 170)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัย มีจุดมุ่งหมายที่จะทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลความรู้ เพื่อกำหนดประเด็นและกำหนดตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบกับได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของกาลเวลา สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งพิจารณาถึงสภาพความเป็นจริงในบริบทต่าง ๆ ของสังคมที่เป็นอยู่ ปัจจุบันจึงได้กำหนดศึกษาถึงตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรตาม เช่น การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกทางการเมือง

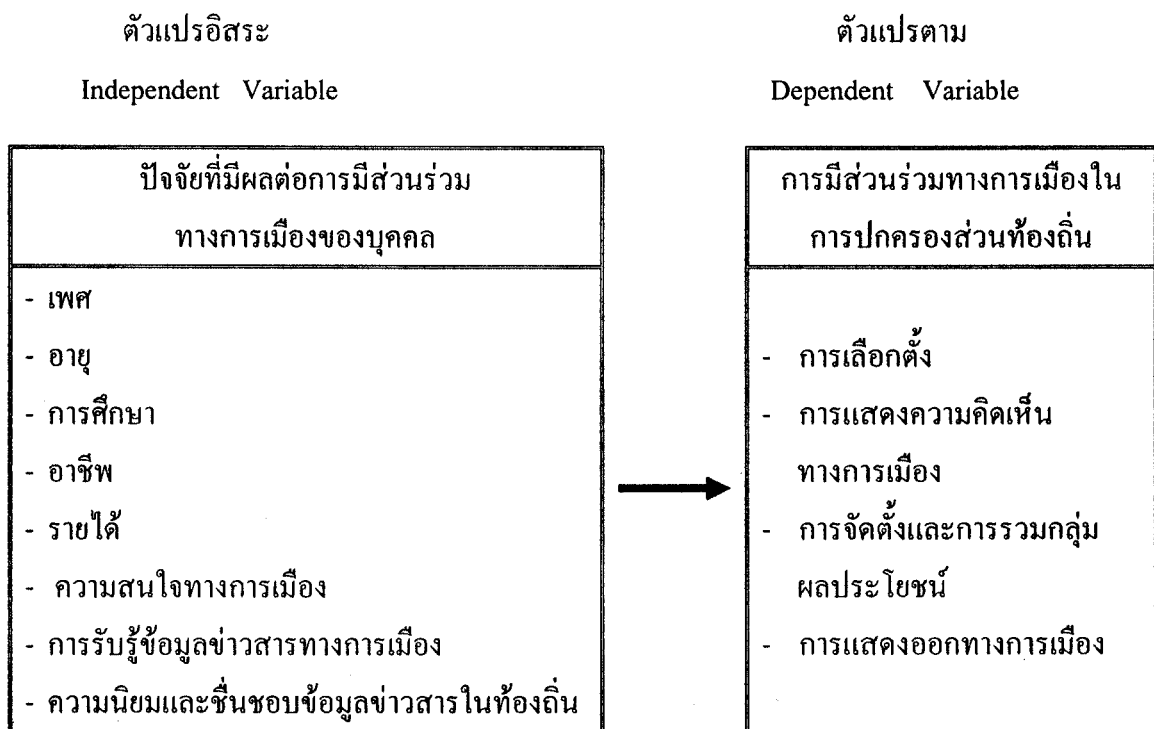
ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของเนื้อหาสาระและขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาไว้ เป็นระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยมีเหตุผลการวางกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กหรือระดับจุลภาคทางการเมืองการปกครองนั้น น่าจะทำให้เห็นปรากฏการณ์ต่างๆในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้ในเชิงประจักษ์ กล่าวคือ การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นการเมืองการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างดี ดังนั้นย่อมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในท้องถิ่นกับการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจะมีระดับมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษา ได้ใช้หน่วยในการศึกษาที่ระดับบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อาจส่งผลกระทบต่อกรมีบทบาท หรือมีพฤติกรรมแสดงออกทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในกิจกรรมด้านต่าง ๆ โดยที่ผู้วิจัยได้ประมวลความรู้มาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ค้นคว้า ประกอบกับ ได้พิจารณาถึงบริบททางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ที่ปรากฏอยู่จริงในปัจจุบันของท้องถิ่นที่ทำการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
- 2.2 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
- 2.3 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในด้าน การเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และ ด้านการแสดงออกทางการเมือง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

4. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐาน คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน โดยแยกเป็นประเด็นย่อย คือ

4.1 ปัจจัยเพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านต่างๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.2 ปัจจัยอายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.3 ปัจจัยการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.4 ปัจจัยอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.5 ปัจจัยรายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.6 ปัจจัยความสนใจทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.7 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

4.8 ปัจจัยค่านิยมหรือความชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

5. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

5.2 ขอบเขตประชากร จะทำการศึกษาจากบุคคล (Reviewer) โดยศึกษาจากบทบาท และพฤติกรรมที่ผ่านมา จนกระทั่งถึงปัจจุบัน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม โดยศึกษาจากประชากร ผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป นับจากวันที่ 1 สิงหาคม 2550 เป็นวัน สิ้นสุดของการนับอายุเต็ม ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชากรศึกษา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่อาจเป็นตัวกระตุ้นหรือสิ่งจูงใจให้บุคคลมีบทบาทหรือ พฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และความนิยมหรือความชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น

6.2 ความสนใจทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีปฏิสัมพันธ์หรือมีความสนใจเข้าร่วมใน กระบวนการหรือกิจกรรม กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีต่างๆ คือ ดังนี้

6.2.1 การติดต่อราชการหรือการรับบริการในด้านต่าง ๆ

6.2.2 การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ

6.2.3 การเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกของกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ

6.2.4 การติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต.

6.2.5 ไม่เคยหรือไม่สนใจ

6.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ การแสดงออกทางการเมือง และการดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยช่องทางสื่อสารรูปแบบต่างๆคือ

6.3.1 โทรทัศน์ หรือ วิทยุทัศน์

6.3.2 วิทยุ หรือ วิทยุชุมชน

6.3.3 หอกระจายข่าว หรือ เสียงตามสาย

6.3.4 ป้ายประกาศ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ

6.3.5 ไม่เคยหรือไม่สนใจ

6.4 ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการหรือความสนใจข้อมูลข่าวสาร หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและอยู่ในภาวะแวดล้อมของการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างเป็นทางการเฉพาะเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่

6.4.1 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ได้แก่ การค้าขาย การลงทุน การประกอบอาชีพ การฝึกอาชีพ การตั้งกลุ่มอาชีพ การส่งเสริมอาชีพ การช่วยเหลือกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

6.4.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม ได้แก่ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประเพณี ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน คนชราและผู้พิการ และการบริการทางสังคม เป็นต้น

6.4.3 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง ได้แก่ อำนาจ อิทธิพล ผลประโยชน์ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค การแข่งขันทางการเมือง กิจกรรมทางการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เป็นต้น

6.4.4 ไม่เคยหรือไม่สนใจ

6.5 การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การเมืองการปกครองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการหรือกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง เช่น การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกทางการเมือง

6.6 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกระบวนการหรือกิจกรรมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

ด้านการเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกระบวนการ หรือ กิจกรรมการเลือกตั้งในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเสนอตัวเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การรณรงค์การเลือกตั้ง การเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ การเป็นหัวหน้าคณะผู้สมัคร การฟังอภิปรายหรือคำปราศรัย และการสนับสนุนเงินหรือปัจจัยต่าง ๆ ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกระบวนการหรือกิจกรรมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การแสดงความคิดเห็นริเริ่ม การเสนอข้อคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้าน ในกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกระบวนการหรือกิจกรรมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การรวมกลุ่มหรือการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นจากปัญหาความต้องการหรืออุดมการณ์ รวมทั้งเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนหรือส่งเสริม รวมทั้งเพื่อให้มีอิทธิพลในการต่อรองหรือผลักดันการดำเนินกิจการต่าง ในการปกครองส่วนท้องถิ่น

การแสดงออกทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกระบวนการหรือกิจกรรมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การต่อต้านหรือการสนับสนุนในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดย การวิพากษ์วิจารณ์ การซักถาม การร้องเรียน การชุมนุมต่อต้าน การเดินขบวน และการเคลื่อนไหวในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

7.2 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

7.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลมักจะต้องมีปัจจัยหรือสิ่งผลักดันทำให้เกิดการกระทำ ดังนั้น การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคลในทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน ที่จะต้องมีปัจจัยเป็นตัวกำหนด กระตุ้น หรือจูงใจ ให้บุคคลมีบทบาทหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีนักวิชาการหลายท่าน มีข้อสรุปไว้ดังนี้

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2548: 394 - 400) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ไว้ดังนี้

1. บุคคลที่มีความรู้สึกทางบวกหรือความรู้สึกที่ดีต่อระบบการเมือง มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อผู้กระทำทางการเมือง (Political actors) อาจมาจากสื่อสารมวลชน เอกสารรณรงค์ การประชุมหรือจากการพูดคุยระหว่างบุคคล ที่เป็นปัจจัยกระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการทางการเมืองต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่ไม่เคยพูดคุยทางการเมือง หรือ ได้รับข้อมูลข่าวสารและการรณรงค์ทางการเมือง

3. ความมีจิตใจเกี่ยวข้องกับผูกพันกับการเมือง จะทำให้บุคคลมีแนวโน้มในการเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองสูง กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความสนใจจนกระทั่งเกิดความผูกพันทางการเมืองอย่างใกล้ชิด จะมีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ จนกระทั่งกลายเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญทางการเมือง

4. ความสนใจต่อประเด็นทางการเมืองใดเป็นพิเศษ จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ต้องการจะผลักดันความเห็นของตนเองต่อประเด็นการเมืองให้ปรากฏเป็นจริง ความรู้สึกเช่นนี้จะ เป็นปัจจัยผลักดันให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. ปัจจัยทางเพศ มีความเกี่ยวข้อง กล่าวคือ เพศชายจะมีจิตใจเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม (Socialization) ที่ส่งเสริมให้เพศชายเป็นผู้นำครอบครัวและผู้สังคม ส่วนเพศหญิงเป็นเพศตามเป็นแม่บ้านหรือช่างทำหลัง

6. บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง มีแนวโน้มที่จะพัฒนาประสิทธิภาพทางการเมืองได้ดีกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

7. บุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองมาก มีความเข้าใจด้านการเมืองมากย่อมจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

มิลเบรท (Milbrath อ้างใน ดอน สุขศรีทอง 2546 : 30) ได้สำรวจผลงานวิจัยของนักวิจัยและนักวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งผลงานของตนเอง ได้แจกแจงว่าประชาชนมีปฏิกิริยาตอบสนองและมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างหลากหลายและมีความแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยบุคคล ลักษณะของปัจเจกบุคคล ลักษณะสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการถูกกระตุ้นในสิ่งต่าง ๆ กล่าวคือ

- ผู้ที่ชอบการมีส่วนร่วมในการพูดคุย อภิปรายทางการเมืองจะมีส่วนร่วมทางการเมืองและการถูกกระตุ้นในมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจพูดคุยเรื่องการเมือง

- ผู้ที่มีการติดต่อทางการเมือง จะมีส่วนร่วมทางการเมือง และถูกกระตุ้นให้ไปออกเสียงหรือไม่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ทางการเมืองมากกว่า

- คนชั้นกลางจะมีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและถูกกระตุ้นได้ง่ายกว่าคนชั้นล่าง

- เพศชายจะถูกกระตุ้นให้สนใจการเมืองมากกว่าเพศหญิง

- ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ

- ผู้เติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ครอบครัวหรือท้องถิ่นที่มีการพูดคุยกับทางการเมือง

จะมีความสนใจและถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่า

- การนิยมนับสนุนบุคคลหรือนโยบายจะกระตุ้นให้คนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้
- การได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ จะกระตุ้นให้คนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
- ผู้ที่มีวัยกลางคนจะมีความเข้าใจทางการเมือง มีลักษณะที่เปิดต่อการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่าผู้ที่อยู่ในวัยเยาว์
- ผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงจะเป็นประชาชนที่ให้ความสนใจรับรู้ และรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบทางการเมือง (Civic duty) สูงกว่า

- กระบวนการกล่อมเกลอบรมปลูกฝังทางสังคม มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือสภาพแวดล้อมมิได้มีส่วนสำคัญแต่เฉพาะการฝึกฝนให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานะอาชีพ สถานะสังคม สถานะการศึกษา ฯลฯ

โดยสรุปแล้ว มิลแบรท (Milbrath) ได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยใหญ่ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environment Stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงพอจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเหล่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตและทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองบุคคลแต่ละคน แม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมไม่ได้เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้ และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factor) คือพันธุกรรมความต้องการ บุคลิกภาพความต้องการทางจิตใจและร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลถือเป็นปัจจัยภายในของบุคคลที่เอื้ออำนวยในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกันไป ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สิทธิพันธุ์ พุทธนุ 2529 : 167-170)

1. ทรัพยากร คือ ปัจจัยสนับสนุนให้สามารถเข้าร่วมทางการเมืองได้ เช่น มีความเฉลียวฉลาดมีการศึกษา มีทักษะและมีทุนทรัพย์
2. แรงจูงใจ คือ สิ่งที่ชักจูงให้บุคคลสนใจที่จะเข้าร่วมทางการเมือง เช่น ความต้องการชื่อเสียง ความสำนึกของกลุ่มความต้องการปรับปรุงงานท้องถิ่น
3. โอกาส คือ มีเวลาเหมาะสม มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม

ทัศนีย์ ทองสว่าง (2549 : 63-65) ได้อธิบายว่าสถานะทางสังคมหรือสถานภาพทางสังคม (Social Status of the person) หมายถึง ตำแหน่งหรือฐานะที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม เป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่ เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสังคมส่วนร่วม สถานภาพทางสังคมเป็นเครื่องกำหนดว่าบุคคลนั้นจะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพทางสังคมของบุคคลเป็นสิ่งเฉพาะของบุคคล ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างไปจากผู้อื่นและมีอะไรที่เป็นเครื่องหมายของคน ดังนั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมทุกคนต้องมีตำแหน่งมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป บางตำแหน่งเป็นสิ่งที่มิได้อยู่กันเกือบทุกคน เช่น เป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง สามีนี ภรรยา คนไทย ฯลฯ บางตำแหน่งอาจมีเฉพาะบางคน เช่น ตำรวจ ทหาร ข้าราชการ นักการเมือง พระ เป็นต้น ทุกสังคมจำเป็นต้องกำหนดให้มีตำแหน่งหรือสถานภาพต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตามสถานภาพที่ดำรงอยู่ การติดต่อกันระหว่าง สมาชิกทั้งหลายจึงต้องอาศัยตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสังคมที่มีความสลับซับซ้อน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานะทางสังคมหรือสถานภาพทางสังคมของบุคคลนั้นได้ถูกกำหนดขึ้นจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสังคม การดำเนินบทบาทหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม ย่อมเป็นไปตามสถานะทางสังคมที่ดำรงอยู่ด้วย

สามารถสรุปได้ว่าสถานะทางสังคมของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับระบบการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากการเมืองการปกครองเป็นผลิตผลของผู้คนในสังคม ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นกฎเกณฑ์กติกาในการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคม ดังนั้นทุกคนในสังคมจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อการเมืองหรือระบบการเมืองได้ และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมเป็นสิ่งจำเป็นหรือหลีกเลี่ยงได้ยาก ซึ่งจะมีระดับที่มากน้อยหรือแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคมของบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญด้วย

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 121) ได้อธิบายว่าสถานะทางเศรษฐกิจหรือสถานภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Status of the person) หมายถึง ระดับการมีทรัพยากรหรือผลิตอันเป็นประโยชน์สำหรับบุคคล เศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ทุกหนทุกแห่งต้องอาศัยวัตถุเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตทั้งสิ้น เศรษฐกิจมีความสำคัญที่สุดในการอธิบายสภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สมาชิกของสังคมจะมีค่านิยม ทัศนคติ ผลประโยชน์ และสภาพความเป็นอยู่อย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของเขา

จึงอาจกล่าวได้ว่าสถานะทางเศรษฐกิจของบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญและเป็นปัจจัยในการกำหนดค่านิยม ทัศนคติและความเป็นอยู่ อันนำไปสู่บทบาท การแสดงออกทางสังคมในด้านต่าง ๆ รวมทั้งบทบาททางการเมือง ที่ตนเองดำรงอยู่ในสังคมนั้น ๆ ด้วย จะมีระดับมากน้อย

เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจ บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีแนวโน้มที่จะพัฒนาประสิทธิภาพทางการเมืองได้ดีกว่า (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ 2548 : 399) ทั้งนี้เพราะผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีโอกาสที่จะได้สัมผัสกับผู้นำทางการเมืองอย่างใกล้ชิด อาจมีโอกาสดำเนินการสำคัญต่อกลุ่มการเมืองหรือพรรค โดยเฉพาะความสามารถ ในการบริจาคเงินหรือระดมทุนให้กับกลุ่มการเมืองหรือ พรรคการเมือง

ลิปเซท (Lipset อ้างใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร 2535 : 13-17) ได้ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและประชาธิปไตย จะมีความสัมพันธ์กับดัชนีชี้วัดความเจริญ หรือการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้แก่ ความมั่นคง หรือรายได้การเป็นอุตสาหกรรม ความเป็นชุมชนเมือง และการศึกษา ยิ่งสังคมที่มีประชาชนที่มีระดับ การศึกษาสูง รายได้ดี มีชุมชนเมือง และการพัฒนาอุตสาหกรรมสูงประชาชนจะกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก และมีความเป็นประชาธิปไตยมาก เช่น ในสังคมที่พัฒนาแล้วทางตะวันตก และเอเชีย หรือแม้แต่ในประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูง ก็เพราะประชาชนมีการศึกษา และพัฒนาการทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง เช่น ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

นเรนตี เศรษฐบุตร (2541 : 9-14) ได้สรุปว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ความต้องการที่จะแสวงหาหรือปกป้อง ผลประโยชน์ของบุคคลตามทฤษฎีคำนวณผลได้ผลเสีย (Rational theory of conduct) ซึ่งอธิบายถึงพื้นฐานของการเข้าร่วมทางการเมืองที่เริ่มต้นจากผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดมาจากสถานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนาของบุคคลเหล่านี้และยังเกี่ยวข้องกับโอกาสที่จะได้รับประโยชน์ตามที่บุคคลต้องการ

สุจิต บุญบงการ (อ้างใน เรวดี รัชมิตต์ 2544 : 21) กล่าวไว้ว่า การที่คนเราเข้าร่วมในทางการเมืองได้นั้นจะต้องมีความสนใจทางการเมืองเป็นเบื้องต้นก่อน ความสนใจของคนเรา อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการที่สำคัญ เช่น การอบรมสั่งสอนให้มีความสนใจทางการเมือง ความสนใจสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และบทบาทสื่อมวลชนมีส่วนกระตุ้นให้คนสนใจทางการเมืองมากขึ้น การศึกษาก็เช่นเดียวกันที่มีส่วนอย่างมาก

ชลัช จงสืบพันธ์ (2550 : 324) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่นนั้น ปัจจัยต่าง ๆ นั้นแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่
  - 1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มทางสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน กลุ่มเชื้อชาติ
  - 1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับชนชั้นทางสังคม เช่น อาชีพ รายได้ การศึกษา
  - 1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพอันเกิดจากพันธุกรรมแรงขับ การกล่อมเกลาทางการเมือง

ความต้องการทางจิตและสรีระ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ประเพณี ศาสนา ความเชื่อและปทัสถานของแต่ละสังคม
  3. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของระบบการเมือง เช่น แนวคิดและปรัชญาของระบบการเมือง การเปิดโอกาสในการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน
  4. ปัจจัยเกี่ยวกับผลประโยชน์และผลกระทบที่ประชาชนเกี่ยวข้อง เช่น ความใกล้ชิดกับปัญหา ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการใช้สอยต่าง ๆ
- จุมพล หนิมพานิช (2548 : 87-88) ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่ทำให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะขึ้นอยู่กับ ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม และทัศนคติ ทางการเมืองของบุคคลที่มีความโน้มเอียงไปในทางใด ถ้าบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีทรัพยากร มีทักษะทางการเมืองสูง ดังแสดงให้เห็นได้ดังนี้

<u>ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง</u>	<u>ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ</u>
- มีการศึกษาสูง	- มีการศึกษาน้อย ชั้นประถม ๆ มัธยม ๆ
- ชนชั้นกลาง	- คนชั้นแรงงาน
- เพศชาย	- เพศหญิง
- อยู่ในวัยกลางคน	- อายุยังน้อย
- แต่งงานแล้ว	- โสด
- อยู่ในเมือง	- อยู่ในเขตชนบท
- เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรต่าง ๆ	- ไม่ค่อยชอบมีความเกี่ยวพันทางสังคม
- ชอบมีความเกี่ยวพันทางสังคม เป็นต้น	- ไม่ชอบเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 แสดงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ ระหว่างบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน

ที่มา : L.M. Milbrath and M.L. Goel , political participation : How and Why Do people Get Involved in politics? University press of American 1977 pp 86-122 (อ้างใน จุมพล หนิมพานิช 2548 : 87)

โดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เมื่อพิจารณาจากแนวคิดและผลการศึกษาดังที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ลักษณะบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่มีความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

เป็นตัวกระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีบทบาทหรือมีพฤติกรรมแสดงออกต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่ระดับมากน้อยแตกต่างกันไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Politication)

คำว่า “การมีส่วนร่วม” (Politication) มักจะใช้ในความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย” (apathy) ซึ่งจะครอบคลุมถึงการกระทำ ในส่วนของผู้มีส่วนร่วมที่รวมถึงความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็นด้วย ดังนั้นเมื่อก้าวถึงการมีส่วนร่วมเรามากจะหมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมรับภารกิจหรือมีความรับผิดชอบร่วมกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะโดยการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นก็นับได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมแล้ว เพราะโดยปกติเมื่อบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องไม่ว่าทางใดทางหนึ่งโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ย่อมจะมีพันธะหรือความผูกพันบางประการ แม้เพียงความสนใจในเรื่องนั้นก็ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมแล้ว (Ann Richardson อ้างใน คอน สุขศรีทอง 2546 : 18 – 19)

การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะหลักการเบื้องต้นของการมีส่วนร่วมคือ ถ้าการตัดสินใจใดก็ตามส่งผลกระทบต่อถึงบุคคลต่าง ๆ บุคคลเหล่านั้นควรจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น (กนก วงษ์ตระหง่าน 2528 : 343)

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นความหมายที่กว้าง เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ครอบคลุมถึงกิจกรรมแทบทุกชนิดที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองกับสถาบันทางการเมืองภายในรัฐ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

มายรอน ไวซ์เนอร์ (MyRon Weiner อ้างใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ 2542 : 418) ได้สรุปนิยามที่มักจะนำมาอ้างอิงโดยแบ่งเป็นความหมายดังนี้

1. การให้การสนับสนุน ลากรเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาล เพื่อตอบสนองความต้องการใด ๆ
2. ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบหรือใช้อิทธิพล (Influence) ต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้อง การลobby เป็นต้น
4. การให้มีตัวแทน (Representative) เพื่อเข้าไปใช้อำนาจแทนตน

5. ความรู้สึกแปลก ผิดแผก หรือตีจนออกจากนอกระบบการเมืองอันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม พวกนี้มีศักยภาพที่จะกลับเข้ามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมและยุติธรรมกว่า

6. กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาในทางการเมืองได้ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องเป็นอยู่ในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง

7. กิจกรรมทางการเมืองทุกชนิดที่เป็นการเมือง

8. กิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการ

9. กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับชาติแต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

10. กิจกรรมทุกชนิดที่เป็นการเมือง

มายรอน ไวซ์เนอร์ (MyRon Weiner) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการปฏิบัติโดยสมัครใจ (Voluntary action) ที่ไม่ว่าจะเป็นผลสำเร็จหรือไม่มีการจัดองค์การ หรือไม่ก็ตาม จะเกิดเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่อง และจะใช้วิธีที่ถูกต้อง โดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การกระทำนั้นมุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะการบริหารงานนโยบายสาธารณะและการเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง ไม่ว่าจะป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

ไวซ์เนอร์ (Weiner) ได้สรุปนิยามของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยแจกแจงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. จะต้องมิจิจกรรม หรือการกระทำ (action)
2. จะต้องมิจิจกรรมต้องเป็นไปโดยสมัครใจ หรืออาสาสมัคร (Voluntary)
3. จะต้องมิจัดเลือกหรือทางเลือกให้เลือก (Choice) มากกว่าหนึ่งเสมอ

สหประชาชาติ (United Nation อ้างใน นุชาวดี อิศระภักดี 2545 : 7) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออกซึ่งความต้องการของตน การจัดอันดับความสำคัญการเข้าร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้น เป็นไปโดยการเน้นที่การให้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชน

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (2518 : 117) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ประชาชนจะพึงมีในการกำหนดนโยบาย ในการตัดสินใจ และในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลและในทางการเมือง หรือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรัฐบาล เช่น การเข้าเป็นรัฐบาล

การมีอิทธิพลต่อรัฐบาลและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2519 : 36) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพไว้ว่า การเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้คนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงออกถึงความต้องการอย่างเสรีซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นการแสดงออกถึงสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนโดยมิได้หมายความว่าเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการลงคะแนนเลือกตั้งหรือแต่เพียงการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเพียงแต่ลงสมัครช่วยงานของพรรคการเมือง ที่ตนนิยมชมชอบเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ความสามารถและโอกาสตลอดจนการกระทำทุกอย่าง ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเพื่อมุ่งประสงค์ที่จะทำให้เกิดผลต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง (decision making process in politics) ตามครรลองของประชาธิปไตย

อรรถัย กักผล (2546 : 1 - 5) ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในการตัดสินใจของรัฐ กระบวนการดังกล่าวสามารถทำได้หลายรูปแบบ หลายระดับ คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น หรือให้ข้อมูล การร่วมปรึกษาหารือ และการให้อำนาจแก่ประชาชนในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การเลือกตั้ง การประชามติ เป็นต้น

โดยสรุปการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่บุคคลได้กระทำกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อการเมืองและมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจของรัฐบาล และต่อกระบวนการเลือกผู้บริหารประเทศเป็นการกระทำหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและเป็น การแสดงออกถึงความต้องการอย่างเสรี ด้วยความตระหนักในสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน ที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับตามความเหมาะสมและความสามารถ เพื่อมุ่งประสงค์ที่จะทำให้เกิดผลต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง

รูปแบบและกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น

อัลมอนต์ และพาวเวลล์ (Almond and Powell อังใน อลงกรณ์ ณะนอง 2538 : 17-18) ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ละเอียดชัดเจน โดยได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. เป็นไปตามประเพณี

1.1 การออกเสียงเลือกตั้ง

- 1.2 การพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง
- 1.3 กรรมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
- 1.4 การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมือง
2. ไม่เป็นไปตามประเพณี
  - 2.1 การยื่นข้อเรียกร้อง
  - 2.2 การเดินขบวน
  - 2.3 การเข้าประจันหน้า
  - 2.4 การละเมิดระเบียบของสังคม
  - 2.5 การใช้ความรุนแรงทางการเมือง
  - 2.6 สงครามกองโจรและการปฏิบัติ

คัมมิงส์ และ ไวสน์ (Cummings and Wise อ้างใน ชลัช จงสืบทพันธ์ 2550 : 318)

ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารว่า ประชาชนสามารถกระทำได้ 5 ลักษณะคือ

1. การเลือกตั้ง (Election) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมได้โดยการสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นการเสนอตัวเข้าไปทำงาน ทำหน้าที่ทางการเมืองและการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (Vote) ซึ่งเป็นสิทธิเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน

2. การร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมือง (Partisan) เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของพรรคการเมือง เช่น การเป็นสมาชิกพรรค การช่วยเหลือกิจกรรมของพรรค การเข้าร่วมตัดสินใจปัญหา รวมทั้งการควบคุมต่าง ๆ

3. การแสดงความคิดเห็น (Public opinion) เป็นวิธีการหนึ่งที่ประชาชนสามารถมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งอาจกระทำได้ทั้งโดยตรง เช่น การพุด การเขียน การประชานิทัศน์ (Public hearing) หรือโดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการพื้นฐานที่กระทำได้ง่าย

4. การจัดตั้งและการรวมกลุ่มผลประโยชน์ (Interest group) เป็นอีกวิธีการหนึ่งของประชาชนในการรวมตัวกันกับบุคคลอื่นที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ในการผลักดันนโยบายสาธารณะของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับผลประโยชน์

5. การแสดงออกด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยตรง (Direct action) เช่น การเดินขบวน (demonstration) การประท้วง (protest) ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้การแสดงความต้องการ (demands) ของประชาชนที่มีต่อประเด็นสาธารณะเพื่อให้มีการปฏิบัติ หรือการละเว้นปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

ที่ประชาชนอาจใช้เพื่อเพิ่มอิทธิพลที่ประชาชนพึงมีผลต่อการเลือกตั้ง นอกเหนือไปจากเสียงหนึ่งเสียงที่ประชาชนได้จากการใช้สิทธิเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงนี้นับเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มิลเบรท และ โกลน์ (Milbrath and Goel อ้างใน นุชาวดี อิศรภักดี 2545 : 15-16) ได้แยกกิจกรรมหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 6 รูปแบบ

1. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้สิทธิของตนในการเลือกตัวแทนไปบริหารองค์กร โดยการสำนึกต่อหน้าที่ของพลเมืองที่ดี
2. การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and Campaign Workers) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มน้อยที่ต้องการสนับสนุนผู้สมัคร และ/หรือพรรคการเมืองที่ตนชื่นชอบ เช่น ชวนผู้อื่นให้ลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคหรือผู้รับเลือกตั้ง
3. การเป็นนักกิจกรรมในชุมชน (Community activists) เป็นการมีส่วนร่วมโดยการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน เพื่อมีบทบาทในกิจกรรมสาธารณะ หรือการติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาชุมชน
4. การติดต่อกับทางราชการ (Contacting officials) เป็นการมีส่วนร่วมของบุคคลต่อราชการ เช่น การร้องทุกข์ การให้ข้อมูลข่าวสาร
5. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนโดยการรวมกันประท้วงเพื่อเรียกร้องความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้บริหาร เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่กลุ่มประท้วงสนับสนุน
6. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง (Communicators) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนโดยการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งโดยการเขียน การพูด การพิมพ์ เพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านต่อนโยบายสาธารณะหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ของผู้บริหาร เช่น การร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ผ่านทางสื่อมวลชน การเข้าร่วมสัมมนาอภิปรายต่าง ๆ เพื่อเสนอความคิดเห็นของตนในปัญหาของชุมชน

จันทนา สุทธิจารี (2544 : 412-415) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีอยู่มากมายหลากหลายรูปแบบและวิธีการแตกต่างกันไปในแต่ละระบบการเมือง อาจแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด
2. การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในประเด็นหรือเรื่องราว

ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของประชาชน เช่น การพูด การอภิปราย เขียน พิมพ์ ในระบอบประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมโดยการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญมากเพราะเป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง(Political Communication) ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล รัฐบาลจะมีโอกาสได้รับรู้ปัญหา ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะวิจารณ์ ท้วงติง การทำงานของรัฐบาลจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการทำงานของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความเห็นทางการเมืองตรงกัน และมีความมุ่งหมายที่จะเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของพรรค

4. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การมีกลุ่มคนมารวมกันเพราะมีอาชีพการงานหรือมีผลประโยชน์หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มคน

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2537 : 337) ได้เสนอทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากการมีส่วนร่วมน้อยไปสู่การมีส่วนร่วมมากไว้ 14 รูปแบบ ดังนี้

1. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง
2. การใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง
4. การชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน
5. การติดสัญลักษณ์หรือสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร
6. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
7. การบริจาคเงินสนับสนุนทางการเมือง
8. การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
9. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง
10. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง
11. การร่วมประชุมแกนนำพรรค
12. การร่วมระดมทุน
13. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง
14. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เสน่ห์ จุ้ยโต (2535 : 68 – 69) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการบริหารการปกครองท้องถิ่น สามารถทำได้ 2 รูปแบบที่สำคัญ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือหรือให้การสนับสนุน (Support) คือ การจัดให้ประชาชนได้เข้าควบคุม (Popular Control) และมีส่วนร่วมในการวางนโยบายและการบริหารโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมที่ดำเนินการอยู่ในภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์จากอำนาจของประชาชน ซึ่งกลายเป็นพลังอำนาจมหาศาล หมุนจักรแห่งการพัฒนาให้ เป็นไปอย่างรวดเร็วและมั่นคง การที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในท้องถิ่นและชุมชนจะทำให้พวกเขาเหล่านั้นรู้สึกว่ามี ความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นและก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่หวงแหนท้องถิ่นและชุมชนของตน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง (Political activities) กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญสำหรับการบริหารปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการบริหารปกครองท้องถิ่นเป็นผลมาจากการกระจายอำนาจมาให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีสิทธิมีเสียงในการปกครองตามวิถีทางของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างไรก็ตาม ถ้าหากการบริหารการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งจากประชาชน หากประชาชนไม่สนใจหรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงแล้ว ระบบการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะไม่ มีประโยชน์ในสิทธิทางการเมือง (Political Right) ของประชาชนเงื่อนไขที่สำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองนั้น เมื่อพิจารณาในด้านประชาชนกิจกรรมที่มีส่วนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 5 รูปแบบที่สำคัญ ได้แก่

2.1 การเลือกตั้ง (Election)

2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง (Party Activity)

2.3 การเสนอความคิดเห็นของประชาชน (Public opinion)

2.4 การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group)

2.5 การแสดงออกของประชาชน (Direct Action)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบของการปกครองตนเอง (Local Self government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิญญู อังคนารักษ์ (2519 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตรงต่อความประสงค์ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณเป็นของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2519 : 4) ได้ให้ความหมาย การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของคนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2525 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองให้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ปธาน สุวรรณมงคล (2547 : 269) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นรูปแบบการเมืองการปกครองตนเองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อจัดสรรแบ่งปันสิ่งอันมีคุณค่าในท้องถิ่น ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบให้ เป็นผู้ดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้ คือ การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางที่มอบอำนาจให้กับท้องถิ่นและคนในท้องถิ่นดูแลและปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อจัดสรรแบ่งปันสิ่งอันมีคุณค่าในท้องถิ่นในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลอร์ด เรดคลิฟฟ์ มอด และ บรัคซ์ วูด (Lord Redcliffe – Maud and Bruce Wood อ้างในสาร ตริพนการ 2544 : 17-18) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น อาจ จำแนกได้ 4 ประการ คือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่า ในการบริหารประเทศจะต้อง อาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับ ท้องถิ่น ได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งใน ด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจาก ประเทศมีขนาดใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน การรอรับ การบริการจากรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการ ปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริการเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการ นั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการ ปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหาร กิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่ว ประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่ กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบ ประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำ หน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่ แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยใน ระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2526 : 13-17) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการ ปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบ

ประชาธิปไตยแก่ประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง หรือมีส่วนเข้ามาดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง ทำให้มีส่วนในการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองตนเองในท้องถิ่น อันเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ

2. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หลักการอันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยก็คือ เป็นการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่ง คำบังคับบัญชาจากเบื้องบน การให้สิทธิปกครองตนเองแก่ประชาชน นอกจากจะทำให้ประชาชนสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นแล้ว ประชาชนยังมีส่วนในการรับรู้ถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นย่อมจะสร้างความภูมิใจ ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันเป็นเจ้าของหวงแหนใคร่ที่จะสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนอย่างเสียสละ

3. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และอย่างมีประสิทธิภาพ ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นความแตกต่างกันตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ อาชีพของประชาชน ทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ความต้องการและปัญหาของท้องถิ่นก็ย่อมแตกต่างกันออกไป การให้บริการหรือการแก้ปัญหาที่จะทำให้เกิดจุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นอย่างดี และเนื่องจากประชาชนเหล่านั้นอยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์เข้าใจปัญหา เมื่อประชุมปรึกษาหารือกันก็สามารถจะตัดสินใจได้เร็วกว่า และเมื่อตัดสินใจแล้วก็ดำเนินการได้ทันที เพราะไม่จำเป็นต้องรอขอคำสั่งหรือคำอนุมัติจากราชการเบื้องบน

4. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง รัฐบาลกลางไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจ โดยจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้จัดทำบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเอง ไม่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของประเทศส่วนร่วม ซึ่งได้การสมควรให้ท้องถิ่นจัดดำเนินการเอง

5. เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษารับรองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนเป็นพื้นฐานในการปลูกฝัง ความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิเสรีภาพและขอบเขตของการปกครองตนเอง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

องค์ประกอบการปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22) ได้สรุปไว้ว่าระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) สำหรับขนาดพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ ตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐยังคงอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่มีอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

ประธาน คณะทศศึกษากร (2526 : 6) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (deconcentration) จะต้องประกอบด้วยหลักการสำคัญ คือ

1. ต้องให้องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจนั้นมีการเลือกตั้ง (election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของท้องถิ่น
2. ต้องให้มีองค์กรในการบริหาร หรือการปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้นโดยมีสภาพเป็นนิติบุคคล เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอิสระ หรือสิทธิในการปกครองตนเอง (autonomy) ได้ เช่น การกำหนดนโยบาย การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐ
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะต้องมียอำนาจในการดำเนินการตรงที่บัญญัติเพื่อการดำเนินงาน และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินั้น ๆ ได้พอสมควร
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพื่อจัดดำเนินการในหน้าที่ของตนด้วยดีมีประสิทธิภาพ
6. ภายในการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะต้องมีอำนาจในการปกครองบังคับบัญชา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีอำนาจในการจัดหาตัวบุคลากร เข้ามาดำเนินการในการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ
7. องค์กรนั้นจะต้องมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบภายในอาณาเขต (territory) ที่กำหนดขึ้นโดยรัฐบาลกลาง

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2529 : 34-42) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนดังนี้

การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การปกครองส่วนท้องถิ่นนับว่า เป็นระบบการเมืองในตัวของมันเอง กล่าวคือ มีกลุ่มการเมือง เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ที่พยายามหาโอกาสในการต่อสู้แข่งขันช่วงชิงอำนาจในการปกครองและบริหารท้องถิ่น เพื่อแจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ การบริหารหรือตำแหน่งทางการเมือง

การแข่งขันช่วงชิงอำนาจดังกล่าวย่อมจะต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้ง มีการกำหนดนโยบาย มีการหาเสียงและเข้าไปเป็นฝ่ายบริหารหรือสมาชิกท้องถิ่น ก็ต้องมีความผูกพันกับการเมืองตลอดเวลา เช่น การอภิปราย การวิพากษ์วิจารณ์ การเดินขบวนประท้วง เป็นต้น

เมื่อการปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นระบบการเมือง จึงจำเป็นที่ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมสำคัญ สำหรับการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจที่ให้ท้องถิ่นได้มีการปกครองตนเอง ซึ่งหากประชาชนไม่ให้ความสนใจ ไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงแล้ว ระบบการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็หาได้มีประโยชน์ในสิทธิทางการเมืองของประชาชน

ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นสามารถแยกได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเห็นได้ชัดที่สุด ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเลือกตั้ง ได้แก่ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การเสนอตัวเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง การไปฟังหาเสียง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนนเสียง การดูแลไม่ให้มีการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง ในส่วนของพรรคการเมืองในระดับท้องถิ่นนี้ ในท้องถิ่นของไทยอาจจะมีไม่มากหรือไม่มีความเด่นชัด หากแต่มีการพัฒนาการเมืองให้มีระดับเข้มข้นไปกว่านี้ ก็จะต้องมีรูปแบบดังกล่าวพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ชี้วัดระดับการพัฒนาสถาบันหลักการทางการเมือง การร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองโดยตรงก็คือการเป็นสมาชิกพรรค สนับสนุนพรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยึดมั่นในนโยบายพรรคร่วมทำงานกับพรรค เช่น วรรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้กับพรรค หรือเป็นหัวคะแนนให้กับพรรค เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์ การเสนอแนะและแนะนำการกระทำของผู้ปกครองหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามความเหมาะสม การอภิปราย การเขียนบทความผ่านสื่อสารมวลชนการปกครองท้องถิ่นอาจดำเนินการขอความเห็นชอบจากประชาชนได้ (Public hearing) โดยการขอประชามติซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงตามสมควรแก่โอกาส

4. การมีส่วนร่วมโดยการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งเป็นการจำลอง การเมืองในระดับชาติ แม้ว่าในระดับท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ยากก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นการมีส่วนร่วมอีกรูปแบบหนึ่ง ที่มีการรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อผลประโยชน์ในการต่อรองทางการเมือง เกิดการถ่วงอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่น

5. การมีส่วนร่วมในการแสดงออกของประชาชน การแสดงออกของประชาชนนั้น มีวิธีการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงถึงปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่น เช่น การเดินขบวน การประท้วง การนั่งประท้วง การอดอาหาร เป็นต้น การกระทำดังกล่าวถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเองและให้รู้จักการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตน ซึ่งเป็นหัวใจของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลนับได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด และอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในมาตรา 40 ว่า สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะต้องระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในประกาศด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

4.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบลกับสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้ง อันได้แก่ สมาชิกที่ราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน แต่ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้บังคับจึงได้มีการแก้ไขโครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสียใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรา 285 แห่งรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นจึงมีการแก้ไขมาตรา 45 ของกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คนน้อยสุดต้องมีไม่น้อยกว่า 6 คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่

วันเลือกตั้งต้องอายุไม่น้อยกว่า 25 ปีในวันเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 46 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

4.1.2 นายองค์การบริหารส่วนตำบล เดิมคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยกำนันและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน แต่ต่อมาก็ได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี 2540 มาตรา 285 ที่กำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จำนวน 1 คน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น จึงมีการแก้ไขมาตรา 58 ของกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเสียใหม่โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนและแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่เกิน 2 คน และเลขานุการ 1 คน ซึ่งมีใช้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการ

4.1.3 เขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งของนายก อบต. คือ เขตขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งเขต

4.1.4 คุณสมบัติของผู้สมัครนายก อบต.

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี บริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง (ต้องมีสัญชาติไทยโดยกำเนิด)
- 2) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่นนักบริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
- 3) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือเลขานุการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

4.1.5 อำนาจหน้าที่นายก อบต.

- 1) ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายก อบต. ต้องแถลงนโยบายต่อสภา อบต. โดยไม่

มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภา อบต. ทุกคน และ
จัดรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภา อบต. เป็นประจำทุกปี

2) อำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 35/5 พ.ร.บ. สภาตำบล และองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดไว้

- กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหาร
ราชการของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

- สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของ อบต.

- แต่งตั้งและถอดถอนรองนายก อบต. และเลขานุการนายก อบต.

- วางระเบียบเพื่อให้งานของ อบต. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

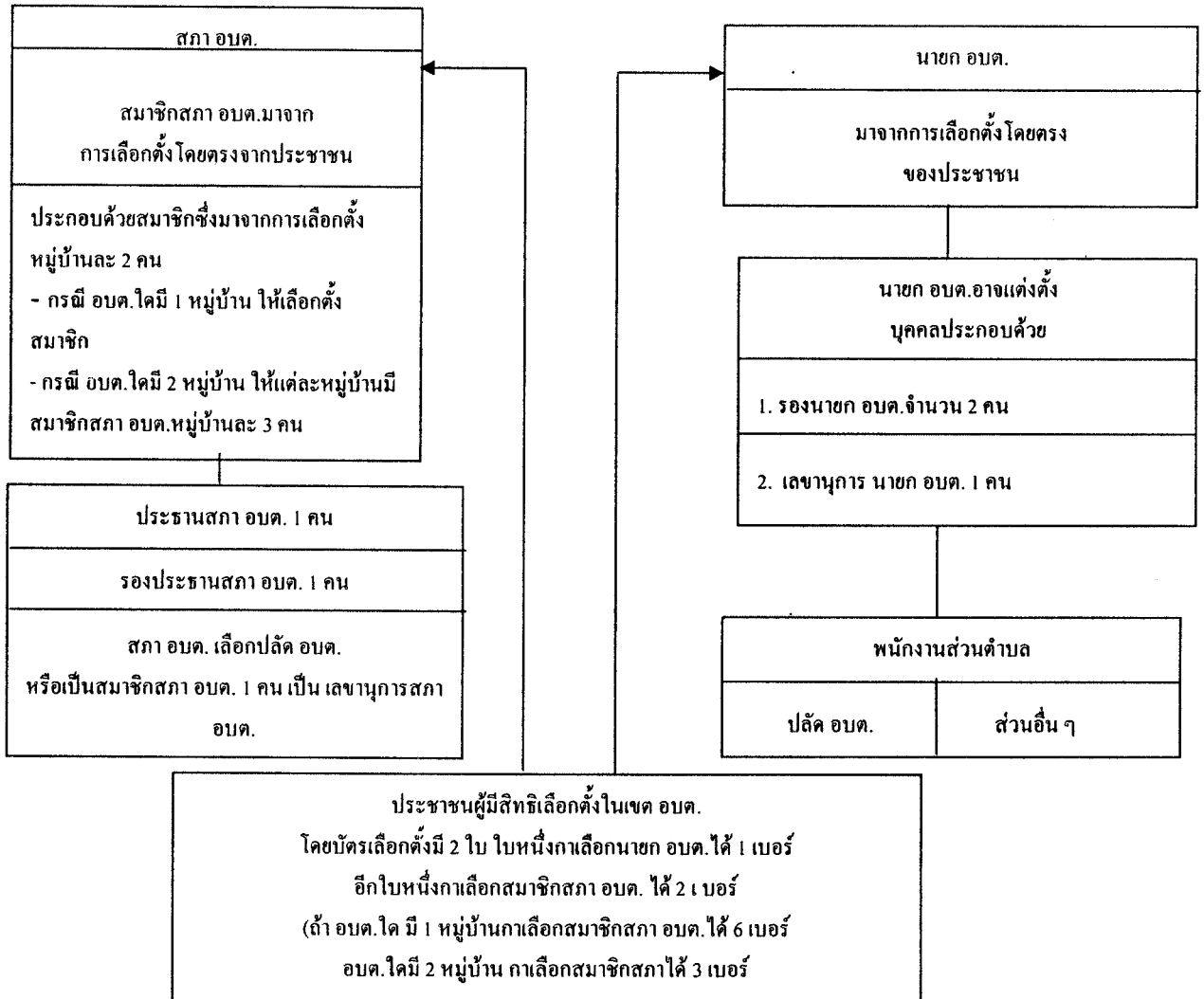
- รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ อบต.

- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

3) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของ อบต. ตามกฎหมาย
และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง อบต.

4) นายก อบต. รองนายก อบต. หรือผู้ที่นายก อบต. มอบหมาย มีสิทธิ
เข้าประชุมสภา และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของ
ตนเองที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิลงคะแนน

5) กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาอบต. หรือ
สภาอบต. ถูกยุบ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อ
ประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายก อบต. จะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและ
 องค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ที่มา : โกวิทย์ พวงงาม (2547) *คู่มือมิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ผู้บริหารท้องถิ่น* ที่มา
 จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน กรุงเทพมหานคร เสมาธรรม

4.2 อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม โดยมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดถึงหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 9 ประการด้วยกัน และนอกจากนี้ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังได้

กำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้รวม 31 ประการด้วยกัน โดยสรุปได้ดังนี้

4.2.1 อำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง

กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอัน

ดีของท้องถิ่น

4.2.2 อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และ

สวนสาธารณะ

- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

4.2.3 อำนาจหน้าที่ออกข้อบัญญัติตำบลและกำหนดค่าธรรมเนียม

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อให้บังคับในตำบลได้

เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

4.2.4 อำนาจหน้าที่ที่อาจทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำการร่วมกันได้

นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดแล้ว ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในหมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ

มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา

15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
มโหรีศพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน
และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนด

อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดโดยกฎหมายว่า
ด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่ง
ปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ กลุ่มครอบครัว
และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมาย โดย
จัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมาแล้ว มาตรา 68 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลยังได้กำหนดถึงกิจการซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำในเขตของตนได้ คือ การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร การจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้า ทางระบายน้ำ สถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ การจัดให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลทรัพย์สิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม การท่องเที่ยวและการผังเมือง

4.3 ข้อบัญญัติตำบล

มาตรา 71 และมาตรา 87 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดทำข้อบัญญัติตำบลทั้ง 2 ประเภท คือ ข้อบัญญัติตำบลทั่วไปและข้อบัญญัติที่เป็นงบประมาณไว้ดังนี้คือ

4.3.1 ข้อบัญญัติตำบลทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอได้ก็แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันให้นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว

บริหารส่วนตำบลนั้น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามข้างต้นแล้ว มีมติยืนยันตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนจากนายอำเภอหรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป

4.3.2 ข้อบัญญัติที่เป็นงบประมาณ งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดทำเป็นข้อบัญญัติ ซึ่งจะต้องเสนอโดยคณะกรรมการบริหาร เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในกำหนดเวลา 15 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งมติยืนยันถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติ แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการบริหารเสนอ ซึ่งจะต้องดำเนินการส่งไปยังนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาต่อไปดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.4 การงบประมาณและการคลัง

องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้และรายจ่าย ดังต่อไปนี้

4.4.1 รายได้ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ในมาตรา 23 แห่งกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 20 ประเภท ด้วยกัน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทก่อนหน้านี้ ส่วนในกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็ได้บัญญัติถึงรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ใน

มาตรา 74 ถึงมาตรา 84 อัน ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียม รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ค่าภาคหลวงแร่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงรายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบลและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นต้น

4.4.2 รายจ่าย รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ในมาตรา 85 หมายความว่าด้วยสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล อัน ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

4.5 การกำกับดูแล

มาตรา 91 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้ กำหนดไว้ในมาตรา 90 ให้นายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไปของ องค์การบริหารส่วนตำบลใน 2 กรณีด้วยกัน คือ

4.5.1 การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 91 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาพ ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่การแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่า เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวมนายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลก็ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจที่จะยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ แต่จะต้อง แสดงเหตุผลไว้ในคำชี้แจงด้วย

4.5.2 การสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง มาตรา 92 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาพตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ว่า หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำฝ่าฝืนต่อความ สงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วย อำนาจหน้าที่ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบาง คนพ้นจากตำแหน่งตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ

5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

5.1 สภาพทั่วไป

5.1.1 ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ทำการ อำเภอบางเลน ห่างจากที่ทำการอำเภอบางเลน ประมาณ 8 กิโลเมตร โดยมีหมู่ที่ 4 และ 5 เป็นเขต

เทศบาลตำบลรางกระทุ่มมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลไทรงาม	อำเภอบางเลน	จังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลคลองนกกระทุง	อำเภอบางเลน	จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลขุนศรี	อำเภอไทรน้อย	จังหวัดนนทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ตำบลบางเลน	อำเภอบางเลน	จังหวัดนครปฐม

5.1.2 เนื้อที่

มีพื้นที่ประมาณ 34,341 ไร่ (45.08 ตารางกิโลเมตร)

5.1.3 ภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม

5.1.4 จำนวนหมู่บ้าน มี 13 หมู่บ้าน

ในพื้นที่ตำบลบางภาษีมีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้านแต่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลรับผิดชอบของ อบต. จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11 และ 13 จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต. บางส่วนมี 2 หมู่ ได้แก่ หมู่ 6 และ 12

5.1.5 ท้องถิ่นอื่นในหมู่บ้าน

จำนวนเทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลรางกระทุ่ม

5.1.6 ประชากร

ประชากรรวมทั้งสิ้น 6,985 คน แยกเป็น ชาย 3,470 คน หญิง 3,515 คน รวม 1,369 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 129 คน / ตารางกิโลเมตร

5.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำการเกษตรกรรม 70 % รับจ้าง 15 % ค้าขาย 10 % และประกอบอาชีพอื่น ๆ 5 %

5.2.1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) จำนวนบุคลากร	จำนวน	28 คน
ตำแหน่งในสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	8	คน
ตำแหน่งในส่วนการคลัง	9	คน
ตำแหน่งในส่วนโยธา	11	คน
2) ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	19	คน
ปริญญาตรี	9	คน

3) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประจำปีงบประมาณ 2549	19,030,753.39	บาท	แยกเป็น
รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บเอง	1,807,002.31	บาท	
รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ เก็บได้	13,276,502.08	บาท	
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	3,947,249.00	บาท	

5.2.2 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

ประชากรมีความสามารถรองรับการพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ ที่พอสมควร

ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขายและประกอบอาชีพอื่น ๆ สามารถเลี้ยงชีพได้

สาขา/แผนงาน	จำนวน โครงการ ที่ดำเนินการจริง	ร้อยละของ โครงการ ทั้งหมด	จำนวนงบประมาณที่ ดำเนินการจริง(บาท)	ร้อยละของ งบประมาณ	หมายเหตุ
1.แผนงานพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน	34	24.28	4,835,794.00	4.16	
2.แผนงานพัฒนาสังคม	4	18.18	175,830.00	8.88	
3.แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ	1	7.69	93,300.00	7.50	
4.แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ	5	31.25	219,950.00	3.97	
5.แผนงานพัฒนาการเมือง และการบริหาร	14	35.00	1,839,130.00	5.31	
6.แผนงานพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ	1	14.28	58,050.00	25.23	
7.แผนงานพัฒนาด้าน การศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	4	20.00	640,053.95	60.38	
8.แผนงานพัฒนาด้านการ สาธารณสุข	2	15.38	43,000.00	3.61	
9.แผนพัฒนาด้านความ มั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	1	6.68	9,900	2.12	

ภาพที่ 2.3 ตารางเปรียบเทียบจำนวนแผนงาน โครงการและงบประมาณที่ดำเนินการจริง
ในแผนพัฒนาประจำปีที่ผ่านมาจำแนกตามสาขาการพัฒนาด้านการบริหารส่วนตำบลบางภาชี
ในปีงบประมาณ 2549

ที่มา : จากแผนพัฒนาด้านการบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน
จังหวัดนครปฐม ประจำปี 2549

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีผู้ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ

ที่สำคัญ คือ

คณะ กลิ่นสุคนธ์ (2543 : 119 - 122) ได้ศึกษาเรื่อง “การเมืองส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ในจังหวัดชลบุรี” พบว่า

1. อายุ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 50 ปี
2. อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานหรือรับจ้างและเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ
3. การศึกษา ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
4. รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
5. เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

มนตรี ปรีดา (2548 : 51 - 57) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและความรู้เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบลไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

นพพล ปัญญางาม (2549 : 61 -63) ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี” พบว่า ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ เพศ อายุ การรับรู้ข่าวสาร และประโยชน์ที่ได้รับ

นุชาวดี อิศระภักดี (2545 : 112 – 114) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตย : กรณีศึกษาพนักงานธนาคารทหารไทยจำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลของการศึกษาได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารทหารไทย กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. เพศ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. อายุ ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. ระดับการศึกษา ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
4. ระดับรายได้ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ศาสตราจารย์พนานกร (2544 : 136 – 139) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยได้ค้นพบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ คือ

1. เพศ ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. อายุ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. ระดับการศึกษา มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
4. รายได้ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
5. อาชีพ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
6. การติดต่อราชการ มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
7. การรับสื่อ ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ทิพาทิพร เจตจำนงศีลตระกูล(2550:90) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนศึกษาเฉพาะเขตเทศบาลนคร นครปฐม” ผลการวิจัยได้ค้นพบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนคร นครปฐมไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ การประกอบอาชีพ อาชีพปัจจุบันรายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โดยสรุป จากการศึกษาและค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะพบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในการปกครองส่วนท้องถิ่น การเลือกปัจจัยต่าง ๆ จากวรรณกรรมมาเป็นตัวแปร อีสาระในการศึกษาครั้งนี้ โดยคาดว่าจะได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ หากปัจจัยแต่ละตัวมีความสามารถที่จะอธิบายถึงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนได้ ก็จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในระดับอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบและวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีการศึกษาและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยอันประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  3. การทดสอบเครื่องมือ
  4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  5. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้เป็นหน่วยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้น 6,985 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 378 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณและสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการคำนวณเพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จากประชากรทั้งหมด จำนวน 6,985 คน โดยใช้หลักการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร ของ ยามานะ (Taro Yamane) ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{6,985}{1+6,985 (0.5)^2}$$

$$n = \frac{6,985}{1+6,985 (0.0025)}$$

$$n = \frac{6,985}{1+ 17.5}$$

$$n = \frac{6,985}{18.5}$$

$$n = 378$$

จากการคำนวณด้วยสูตร ยามาเน่ (Yamane) ในขั้นตอนแรกนี้ทำให้สามารถกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 378 คน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวนตามที่ได้คำนวณไว้คือ 378 คน การสุ่มตัวอย่างได้ใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มตามพื้นที่ (Area Sampling) (กวี รัชชชน 2537: 181-182) และใช้วิธีการจับฉลาก (Lottery) ในกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ได้จำนวนตามที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มด้วยหลักและวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านคลองบางภาษี	819	44
2	บ้านรางกำหยาด	120	7
3	บ้านรางกำหยาด	176	10
6	บ้านคลองรางผักชี	288	16
7	บ้านคลองรางปลาหมอ	792	43
8	บ้านคลองรางไทร	747	40
9	บ้านคลองตรง	450	24
10	บ้านคลองหม่อมเข้ม	747	40
11	บ้านคลองเสมียนตรา	1,044	56
12	บ้านคลองรางกระทู้	972	53
13	บ้านคลองพระมอพิสัย	830	45
รวม		6,985	378

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหรือพฤติกรรมที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบันของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นในกิจกรรมด้านต่าง ๆ โดยรูปแบบของคำถามจะเป็น คำถามปลายปิด (Closed ended question) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบคำถามภายในกรอบที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยมีเนื้อหาสาระของคำถามที่ประมวลความรู้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหรือพฤติกรรมที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบันของประชาชนจากกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นคำถามที่แบ่งแยกเป็นกิจกรรมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการเลือกตั้ง
- 2.2 ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- 2.3 ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์
- 2.4 ด้านการแสดงออกทางการเมือง

ทั้งนี้แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีเกณฑ์พิจารณา การให้คะแนนในแบบสอบถาม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 3 ระดับ ดังนี้

คำถามประเภทปลายปิด (Closed ended question) และ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ผู้ตอบแบบสอบถามกาเครื่องหมาย ในช่องคำตอบ มาก ได้คะแนนเท่ากับ 3
 ผู้ตอบแบบสอบถามกาเครื่องหมาย ในช่องคำตอบ ปานกลาง ได้คะแนนเท่ากับ 2
 ผู้ตอบแบบสอบถามกาเครื่องหมาย ในช่องคำตอบ น้อย ได้คะแนนเท่ากับ 1

โดยเมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามครบจำนวน 378 ชุดแล้ว จะนำข้อมูลคำตอบที่ได้ของแต่ละรายมารวมกันเป็นรายข้อ แล้วให้คะแนนในแต่ละข้อ ตามเกณฑ์ให้คะแนนข้างต้น หลังจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อและค่าเฉลี่ยรวมด้วยหลักเกณฑ์ คือ

เกณฑ์เฉลี่ยที่ใช้ในการแปลความหมายของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่แบ่งออกเป็น 3 ช่วง โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณคะแนนแต่ละช่วงเท่า ๆ กัน (Class Interval) ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = 3 - 1 = \frac{0.66}{3}$$

ได้ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับมาก

ได้ค่าเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง

ได้ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับน้อย

3. การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

3.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีความใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษจริง ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 ราย จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient และหาค่าความเชื่อมั่นรวมโดยวิธีของ Cronbach's Alpha ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.95 (รายละเอียดตามภาคผนวก ข.)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่และเป็นข้อมูล โดยตรงจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และรับคืนด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อผู้วิจัยได้มีโอกาสนในการอธิบาย ชี้แจง และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเที่ยงตรงต่อการตอบแบบสอบถาม

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยได้ค้นคว้าจากเอกสารและข้อมูลทางวิชาการต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ งานวิจัยอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการกำหนดตัวแปรและประยุกต์สร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) โดยใช้วิเคราะห์กับตัวแปร คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น

5.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analysis Statistics) สถิติที่ใช้คือ ค่าเพียร์สัน ไคสแควร์ (Pearson Chi - Square : χ^2) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ใช้ศึกษาในการทดสอบสมมติฐาน (hypothesis) ที่ได้กำหนดไว้

สถิติวิเคราะห์ : เพียร์สัน ไคสแควร์ (Pearson Chi - Square : χ^2) มีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา 2550 : 92)

$$\text{สูตร Pearson Chi - square} = \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

O_{ij} = จำนวนหรือความถี่ของข้อมูลที่มีลักษณะที่ i ของตัวแปรที่หนึ่งและมีลักษณะที่ j ของตัวแปร

r = จำนวนลักษณะของตัวแปรที่หนึ่ง

c = จำนวนลักษณะของตัวแปรที่สอง

E_{ij} = ความถี่หรือจำนวนที่คาดไว้ของลักษณะที่ i ของตัวแปรที่หนึ่งและลักษณะที่ j ของตัวแปรที่สอง

โดยมีการกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติ ไว้ที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 ราย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลในกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	201	53.17
หญิง	177	46.83
รวม	378	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุ		
18 - 30 ปี	71	18.79
31 - 40 ปี	64	16.93
41 - 50 ปี	129	34.12
51 - 60 ปี	91	24.07
61 ปี ขึ้นไป	23	6.09
รวม	378	100.00
การศึกษา		
ประถมศึกษา	131	34.7
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	92	24.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. หรือเทียบเท่า	87	23.0
อนุปริญญา/ ปวส. หรือเทียบเท่า	48	12.7
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	20	5.3
รวม	378	100.00
อาชีพ		
รับราชการ รับวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	31	8.20
ค้าขาย และประกอบธุรกิจส่วนตัว	45	11.90
รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	97	25.66
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	26	6.88
ผู้ประกอบการเกษตร	179	47.36
รวม	378	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายได้		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	88	23.28
3,001 - 5,000 บาท	101	26.72
5,001 - 7,000 บาท	62	16.40
7,001 - 9,000 บาท	81	21.43
9,001 บาท ขึ้นไป	46	12.17
รวม	378	100.00
ความสนใจทางการเมือง		
การติดต่อราชการและการรับบริการจาก อบต.	108	28.57
การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆที่อบต. ดำเนินการ	62	16.39
การเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่อบต. ดำเนินการ	51	13.50
การติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆจาก อบต.	20	5.30
ไม่เคย หรือ ไม่สนใจ	137	36.24
รวม	378	100.00
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง		
โทรทัศน์ และ วิทยุทัศน์	19	5.03
วิทยุ และ วิทยุชุมชน	60	15.87
หอกระจายข่าว และ เสียงตามสาย	126	33.33
ป้ายประกาศ/โฆษณา/ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ ต่างๆ	103	27.25
ไม่เคย หรือ ไม่สนใจ	70	18.52
รวม	378	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารท้องถิ่น		
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	131	34.66
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม	110	29.10
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง	79	20.90
ไม่เคย หรือ ไม่สนใจ	58	15.34
รวม	378	100.00

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.17) ที่เหลือเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 46.83) โดยกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดมีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 34.12) รองลงมาคือ 51-60 ปี (ร้อยละ 24.07) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 34.70) รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 24.30) มีอาชีพประกอบการเกษตร (ร้อยละ 47.36) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 25.66) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท (ร้อยละ 23.18) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ 7,001 - 9,000 บาท ไม่เคยหรือไม่สนใจทางการเมือง (ร้อยละ 36.24) รองลงมาคือกลุ่มที่สนใจการเมืองเกี่ยวกับการติดต่อราชการและการรับบริการจากอปต. (ร้อยละ 28.70) มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 33.33) รองลงมา คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 18.52) มีความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 34.66) รองลงมาคือกลุ่มมีความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 29.10)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ด้านการเลือกตั้ง
(n = 378)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	แปล ความหมาย
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
1. เมื่อมีการเลือกตั้ง ส.อบต.หรือ นายก อบต. ท่านได้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง	234 (61.9)	136 (36.0)	8 (2.1)	2.6	0.53	มาก
2. ท่านได้ชักชวนผู้อื่นหรือเครือข่ายให้ออกไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง	116 (30.7)	189 (50.0)	73 (19.3)	2.11	0.7	ปานกลาง
3. ท่านได้บริจาคเงินหรือปัจจัยต่างๆ เพื่อช่วยเหลือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองชื่นชอบ	28 (7.4)	108 (28.6)	242 (64.0)	1.43	0.63	น้อย
4. ท่านฟังการอภิปรายหรือการปราศรัยหาเสียง ของผู้สมัคร เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกตั้ง	56 (14.8)	217 (57.4)	105 (27.8)	1.87	0.64	ปานกลาง
5. ท่านช่วยเหลือหรือเป็นหัวคะแนนให้กับ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	32 (8.4)	176 (46.6)	170 (45.0)	1.63	0.63	น้อย
6. ท่านสนใจรับทราบประวัติความเป็นมาของตัว ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.อบต. หรือ นายกอบต. ก่อนที่จะทำการเลือกตั้ง	88 (23.3)	174 (46.0)	116 (30.7)	1.93	0.73	ปานกลาง
7. ท่านได้ช่วยรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่างๆ ในการเลือกตั้ง ส.อบต.หรือ นายก อบต.	33 (8.7)	173 (45.8)	172 (45.5)	1.63	0.64	น้อย
8. ท่านสนใจที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.อบต. หรือนายก อบต.	30 (7.9)	107 (28.3)	241 (63.8)	1.44	0.64	น้อย
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม				1.83	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของ
ประชาชน ด้านการเลือกตั้ง ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.83$)
และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วน

ท้องถิ่นเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.อบต. หรือ นายก อบต. เป็นกลุ่มที่มีระดับของการมีส่วนร่วมมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.60$) ซึ่งหมายความว่าอยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือการชักชวนผู้อื่นหรือเครือข่ายให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.11$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและความสนใจรับทราบประวัติความเป็นมาของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.อบต. หรือนายก อบต. ($\bar{X} = 1.93$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับน้อยที่สุด คือกลุ่มที่อยู่ในประเด็นของการบริจาคเงินหรือปัจจัยต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้สมัครรับสมัครเลือกตั้งที่ตนเองชื่นชอบ ($\bar{X} = 1.43$)

ตารางที่ 4.3 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n = 378)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	แปล ความหมาย
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
9. ท่านได้เข้าร่วมประชุมหรือประชุมในท้องถิ่นของท่านเพื่อปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ	58 (15.30)	265 (69.40)	58 (15.3)	2.0	0.55	ปานกลาง
10. ท่านเสนอปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้านหรือท้องถิ่นของท่านต่อที่ประชุมหรือในสถานที่ที่มีการปรึกษาหารือ เช่นในกลุ่มชุมชน หรือสถานที่ราชการ	37 (9.8)	227 (60.1)	114 (30.1)	1.8	0.6	ปานกลาง
11. ท่านได้วิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการบริหารงานของอบต.	41 (10.8)	189 (50.0)	148 (39.2)	1.72	0.65	ปานกลาง
12. ท่านแสดงความคิดเห็นไปยัง อบต. โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น จดหมาย โทรทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ หรืออื่นๆ	36 (9.5)	145 (38.4)	197 (52.1)	1.57	0.66	น้อย
13. เมื่อ อบต.ดำเนินการใดๆที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมท่านจะแสดงความคิดเห็นโดยการแนะนำหรือท้วงติง เพื่อให้มีการแก้ไขหรือเพื่อให้ดำเนินการที่ถูกต้อง	30 (7.9)	179 (47.4)	169 (44.7)	1.63	0.63	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม				1.09	0.37	น้อย

ตารางที่ 4.3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.09$) และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มที่ได้เข้าร่วมประชุมหรือประชาคมเพื่อปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.00$) และรองลงมาตามลำดับคือกลุ่มเสนอปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้านหรือท้องถิ่นต่อที่ประชุมหรือในสถานที่ที่มีการปรึกษาหารือร่วมกันมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.80$) และกลุ่มวิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.72$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มที่มีระดับน้อยที่สุดคือกลุ่มการแสดงความคิดเห็นไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้สื่อต่างๆ เช่น จดหมาย โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ หรืออื่นๆมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.57$)

ตารางที่ 4.4 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ด้านการจัดตั้ง และรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n = 378)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	แปลความหมาย
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
14. ท่านได้รวมกลุ่มกับเพื่อนหรือเครือญาติ เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในท้องถิ่น	46 (12.20)	215 (56.80)	117 (31.00)	1.81	0.63	ปานกลาง
15. ท่านรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อต้องการให้ได้รับผลประโยชน์หรือการสนับสนุน ช่วยเหลือจากทางราชการและ อบต.	51 (13.50)	196 (51.9)	131 (34.70)	1.79	0.66	ปานกลาง
16. ท่านเข้าเป็นสมาชิกหรือผู้ร่วมงานในกลุ่มต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มอาสาสมัครหรือกลุ่มอาชีพต่างๆ	32 (8.50)	159 (42.10)	187 (49.40)	1.59	0.64	น้อย

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลความหมาย
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)			
ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน						
17. ท่านได้ร่วมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อให้มีบทบาทหรืออิทธิพลต่อการสนับสนุนหรือเรียกร้องความต้องการหรือ การแก้ไขปัญหาต่างๆจากทางราชการหรือ อบต.	34 (9.00)	136 (36.00)	208 (55.00)	1.54 ($\bar{X}$)	0.66	น้อย
18. ท่านจะรวมกลุ่มกับผู้อื่นที่มีอุดมการณ์ ปัญหาและความต้องการที่ตรงหรือคล้ายคลึงกับท่าน	43 (11.40)	154 (40.70)	181 (47.90)	1.63	0.68	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม				1.67	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.67$) และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ การรวมกลุ่มกับเพื่อนหรือเครือข่าย เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.81$) และรองลงมาตามลำดับได้แก่ กลุ่มของการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในท้องถิ่นร่วมกันเพื่อต้องการได้รับผลประโยชน์ และการสนับสนุนช่วยเหลือจากทางราชการและองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.72$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นกลุ่มที่มีระดับน้อยที่สุดคือกลุ่มในประเด็นของการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อให้มีบทบาทหรืออิทธิพล ต่อการสนับสนุน หรือเรียกร้องตามต้องการ หรือการแก้ไขปัญหาต่างๆจากทางราชการ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.54$)

ตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ด้านการ
แสดงออกทางการเมือง

(n = 378)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม			ค่า เฉลี่ย S.D	แปล ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	($\bar{X}$)	
19. ท่านได้เข้าร่วม โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ อบต. จัดทำขึ้นในท้องถิ่นหรือชุมชน ของท่าน	61 (16.10)	234 (61.90)	83 (22.00)	1.94 0.62	ปานกลาง
20. ท่านได้วิพากษ์ วิจารณ์เกี่ยวกับการปกครอง หรือการบริหารงานของ อบต. ทั้งในเชิง สนับสนุนหรือต่อต้าน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบ ได้รับทราบ	25 (6.60)	189 (50.00)	164 (43.40)	1.63 0.6	น้อย
21. ท่านได้ชักชวนผู้อื่น หรือเครือข่ายเพื่อ รวมตัวกันต่อต้านหรือประท้วงการ ดำเนินงานของ อบต. ที่ท่านไม่พอใจ หรือไม่ตรงต่อความต้องการของท่าน	18 (4.80)	143 (37.80)	217 (57.40)	1.47 0.59	น้อย
22. ท่านได้ประท้วงด้วยการชุมนุม เดินขบวน หรือรวมกลุ่ม กดดันหรือแสดงปฏิกิริยา ใดๆ เพื่อเป็นการกดดันให้ อบต. รับรู้ ปัญหาหรือความต้องการของท่าน	15 (4.00)	106 (28.00)	257 (68.00)	1.36 0.56	น้อย
23. เมื่อท่านพบว่าน่าจะมีการกระทำหรือการ ดำเนินงานของ อบต. ที่ไม่ถูกต้องหรือสื่อ ไปในทางทุจริตท่านจะร้องเรียนหรือให้ ข้อมูลเบาะแสกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาทำการตรวจสอบ	17 (4.50)	121 (32.00)	240 (63.50)	1.41 0.58	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม				1.56 0.59	น้อย
ค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน				1.72 0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
ด้าน การแสดงออกทางการเมือง ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = 1.56)และเมื่อ

พิจารณาในประเด็นย่อยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ การเข้าร่วม โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นในท้องถิ่นหรือชุมชนมีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.94$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการแสดงออกทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มที่มีระดับน้อยที่สุด คือ กลุ่มการประท้วงด้วยการชุมนุมเดินขบวน หรือรวมกลุ่มกดดันหรือแสดงปฏิกิริยาใดๆ เพื่อเป็นการกดดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับรู้ปัญหาหรือความต้องการมีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.36$)

ดังนั้น เมื่อสรุปโดยภาพรวมแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.72$) แต่เมื่อแยกประเด็นเป็นรายด้านของกิจกรรมต่างๆแล้ว จะพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง มีระดับสูงสุดคือมีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.83$) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.67$) ด้านการแสดงออกทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย($\bar{X} = 1.56$) และด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยที่สุด($\bar{X} = 1.09$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ สามารถนำมาทดสอบค่าสถิติ เพียร์สัน ไคสแควร์ (pearson Chi-Square: χ^2) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไว้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง

(n = 378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง								
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ									
ชาย	47	23.38	95	47.26	59	29.35	201	100.00	
หญิง	30	16.95	65	36.72	82	46.33	177	100.00	
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00	

ค่าสถิติ $\chi^2 = 95.273$, $df = 2$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.6 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านการเลือกตั้ง พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านการเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.6 พบว่าปัจจัยเพศ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่ม เพศชาย (ร้อยละ 23.38) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 16.95)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลางเมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 47.26) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 36.72)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 46.33) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 29.35)

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อายุ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง

(n = 378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ								
18 – 30 ปี	17	23.94	32	45.07	22	30.99	71	100.00
31 – 40 ปี	16	25.00	25	39.06	23	35.94	64	100.00
41 – 50 ปี	25	19.38	53	41.09	51	39.53	129	100.00
51 – 60 ปี	15	16.48	39	42.86	37	40.66	91	100.00
61 ปี ขึ้นไป	4	17.39	10	43.48	9	39.13	23	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 23.694$, $df = 8$, $sig = 0.003^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.7 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย อายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.7 พบว่าปัจจัยอายุเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วม ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง ในระดับมากเมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 25.00) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 18 – 30 ปี (ร้อยละ 23.94) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 16.48)

การมีส่วนร่วม ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง ในระดับปานกลางเมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 18 – 30 ปี (ร้อยละ 45.07) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 43.48) และน้อยที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 39.06)

การมีส่วนร่วม ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง ในระดับน้อยเมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 51 – 60 ปี (ร้อยละ 40.66) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 39.53) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 18 – 30 ปี (ร้อยละ 30.99)

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การศึกษา กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง

(n= 378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน							
	ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	23	17.56	56	42.75	52	39.69	131	100.00
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	15	16.30	44	47.83	33	35.87	92	100.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	20	22.99	33	37.93	34	39.08	87	100.00
อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า	13	5.96	188	37.5	17	7.80	48	100.00
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	6	30.00	9	45.00	5	25.00	20	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 39.99$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.8 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบปัจจัย การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการ เลือกตั้ง อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.8 พบว่าปัจจัยการศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 30.00) รองลงมา คือ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 22.99) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส.หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 5.96)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับ ปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 47.83) รองลงมา คือกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 45.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส.หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 37.5)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับ น้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา(ร้อยละ 39.69) รองลงมา คือ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 39.08) น้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส.หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 7.80)

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย อาชีพ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล อาชีพ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	11	35.48	12	38.71	8	25.81	31	100.00
ค้าขายหรือประกอบ ธุรกิจส่วนตัว	12	26.67	19	42.22	14	31.11	45	100.00
รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	18	18.56	40	41.24	39	40.21	97	100.00
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	5	11.36	13	29.55	8	30.76	26	100.00
ผู้ประกอบการเกษตร	31	17.32	76	42.46	72	40.22	179	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 60.301$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.9 การทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.9 พบว่าปัจจัยอาชีพ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 35.48) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 26.67) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 11.36)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการเกษตร (ร้อยละ 42.46) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 42.22) และน้อยที่สุด

คือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 29.55)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการเกษตร (ร้อยละ 40.22) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 40.21) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 25.81)

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน รายได้ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล รายได้	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3,000 และต่ำกว่า	9	10.23	43	48.86	36	40.91	88	100.00
3,001 – 5,000 บาท	20	19.60	42	41.30	39	39.10	101	100.00
5,001 – 7,000 บาท	15	24.20	23	36.90	24	38.90	62	100.00
7,001 – 9,000 บาท	19	24.00	30	37.00	32	39.00	81	100.00
9,001 และสูงกว่า	14	29.30	22	49.20	10	21.50	46	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 100.928$, $df = 0.000$, $sig = 0.000^* (*p < 0.05)$

จากตารางที่ 4.10 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย รายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัย รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.10 พบว่าปัจจัยรายได้ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ 9,001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 29.30) รองลงมา คือ กลุ่มรายได้ 5,001 – 7,000 บาท (ร้อยละ 24.20) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 10.23)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ 9,001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 49.20) รองลงมา คือ กลุ่มรายได้ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 48.86) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ 5,001 – 7,000 บาท (ร้อยละ 36.90)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 40.91) รองลงมา คือ กลุ่มรายได้ 3,001 – 5,000 บาท (ร้อยละ 39.10) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ 9,001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 21.50)

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความสนใจทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การติดต่อราชการและการรับบริการจาก อบต.	24	22.22	45	41.67	39	36.11	108	100.00
- การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการอบรมต่างๆที่อบต.	14	22.58	22	35.48	26	41.94	62	100.00
ดำเนินการ								
- การเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต.	9	17.65	25	49.02	17	33.33	51	100.00
ดำเนินการ								
- การติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆจาก อบต.	7	35.00	9	45.00	4	20.00	20	100.00
- ไม่เคย ไม่สนใจ	23	16.79	59	43.07	55	40.15	137	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 54.598$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.11 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.11 พบว่าปัจจัยความสนใจทางการเมืองเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการติดต่อสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆจาก อบต. (ร้อยละ 35.00) รองลงมา คือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆจาก อบต. (ร้อยละ 22.58) และน้อยที่สุดคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 16.79)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต.จัดดำเนินการ (ร้อยละ 49.02) รองลงมา คือ กลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลต่างๆจาก อบต. (ร้อยละ 45.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆที่ อบต.ดำเนินการ (ร้อยละ 35.48)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆที่ อบต.ดำเนินการ (ร้อยละ 41.94) รองลงมา คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 40.15) และน้อยที่สุดคือกลุ่มติดตามสอบถามข้อมูลต่างๆจาก อบต. (ร้อยละ 20.00)

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์ / วิทยุทัศน์	6	31.58	8	42.11	5	26.32	19	100.00
วิทยุ/วิทยุชุมชน	14	23.33	20	33.33	26	43.33	60	100.00
หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	21	16.67	56	44.44	49	38.89	126	100.00
ประกาศ/โฆษณา/ ประชาสัมพันธ์และเอกสาร เผยแพร่ต่างๆ	21	20.40	48	46.60	36	33.00	103	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	15	21.43	28	40.00	27	38.57	70	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 38.387$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.12 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.12 พบว่าปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มโทรทัศน์และวิทยุทัศน์(ร้อยละ31.58)รองลงมา คือ กลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน(ร้อยละ 23.33) และน้อยที่สุดคือกลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 16.67)

การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มประกาศโฆษณา ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่างๆ (ร้อยละ 46.60) รองลงมา คือ กลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 44.44) และน้อยที่สุดคือกลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน (ร้อยละ 33.33)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มวิทย์และวิทย์ชุมชน (ร้อยละ 43.33) รองลงมา คือ กลุ่มหอกระจายข่าว เสียงตามสาย (ร้อยละ 38.89) และน้อยที่สุดคือกลุ่มโทรทัศน์และวีดิทัศน์ (ร้อยละ 24.30)

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้ง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความนิยมและชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ	29	22.14	58	44.27	44	33.59	131	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม	16	14.55	40	36.36	54	49.09	110	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การเมือง	22	27.85	39	49.37	18	22.78	79	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	10	15.52	23	41.38	25	43.10	58	100.00
รวม	77	20.37	160	42.33	141	37.30	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 128.554$, $df = 6$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.13 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.13 พบว่าปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 27.85) รองลงมา คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 22.14) และน้อยที่สุดคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 14.55)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 49.37) รองลงมา คือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 44.27) และน้อยที่สุดคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 36.36)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 49.09) รองลงมา คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 43.10) และน้อยที่สุดคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 22.78)

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
ชาย	29	14.42	110	54.73	62	30.85	201	100.00
หญิง	11	6.21	90	50.85	76	42.94	177	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 50.624$, $df = 2$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.14 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.14 พบว่าปัจจัยเพศเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 14.42) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 6.21)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 54.73) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 50.85)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 42.94) ที่เหลือเป็นกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 30.85)

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อายุ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล อายุ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 30 ปี	7	9.86	44	61.97	20	28.17	71	100.00
31 – 40 ปี	8	12.5	35	54.68	21	32.82	64	100.00
41 – 50 ปี	15	11.63	67	51.74	47	36.43	129	100.00
51 – 60 ปี	8	8.79	44	48.35	39	42.86	91	100.00
61 ปี ขึ้นไป	2	8.70	10	43.48	11	47.83	23	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 28.41$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.15 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.15 พบว่าปัจจัยอายุ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 12.5) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 11.63) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 8.70)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 18-30 ปี (ร้อยละ 61.97) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 54.68) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 43.48)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 47.83) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 42.86) และน้อยที่สุดคือกลุ่ม อายุ 18-30 ปี (ร้อยละ 28.17)

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การศึกษา กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล การศึกษา	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	16	12.21	65	49.62	50	38.17	131	100.00
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	7	7.61	54	58.70	31	33.70	92	100.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	9	10.34	46	52.87	32	36.78	87	100.00
อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า	6	12.50	24	50.00	18	37.50	48	100.00
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2	10.00	11	55.00	7	35.00	20	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 15.751$, $df = 8$, $sig = 0.046$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.16 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.16 พบว่าปัจจัยการศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 12.21) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 12.20) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 7.61)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 58.70) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 55.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 49.62)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 38.17) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 37.50) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 33.70)

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล อาชีพ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	5	16.30	18	58.06	8	25.81	31	100.00
ค้าขายหรือประกอบ ธุรกิจส่วนตัว	5	11.11	27	60.00	13	28.89	45	100.00
รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	13	13.40	41	42.27	41	44.33	97	100.00
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	1	3.85	21	80.77	4	15.38	26	100.00
ผู้ประกอบการเกษตร	16	8.94	93	51.96	70	39.11	179	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 70.208$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.17 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.17 พบว่าปัจจัยอาชีพ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 16.13) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 13.40) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 3.85)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 80.77) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 60.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 42.27)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 44.33) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการเกษตร (ร้อยละ 33.11) และน้อยที่สุดคือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 15.38)

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล รายได้	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3,000 และต่ำกว่า	5	16.13	18	58.06	8	25.81	31	100.00
3,001 – 5,000 บาท	5	11.11	27	60.00	13	28.89	45	100.00
5,001 – 7,000 บาท	13	13.40	43	44.33	41	42.27	97	100.00
7,001 – 9,000 บาท	1	3.85	21	80.77	4	15.38	26	100.00
9,001 และสูงกว่า	16	8.94	91	51.96	72	39.11	179	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 115.824$, $df = 8$, $sig =$

จากตารางที่ 4.18 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย รายได้กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.18 พบว่าปัจจัยรายได้ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 3000 และต่ำกว่า (ร้อยละ 16.13) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 5001-7000 บาท (ร้อยละ 13.40) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ระดับ 7001-9000 บาท (ร้อยละ 3.85)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 7001-9000 บาท (ร้อยละ 80.77) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 3,001-5,000 บาท (ร้อยละ 60.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ระดับ 5,001-7,000 บาท (ร้อยละ 44.33)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 5,001-7,000 บาท (ร้อยละ 42.27) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 9001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 39.11) และน้อยที่สุดคือกลุ่มรายได้ระดับ 7001-9000บาท และ (ร้อยละ 15.38)

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความสนใจทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การติดต่อราชการและการ รับบริการจาก อบต.	5	16.13	18	58.06	8	25.81	31	100.00
- การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการอบรมต่างๆที่อบต. ดำเนินการ	5	11.11	27	60.00	13	28.89	45	100.00
- การเป็นอาสาสมัครหรือ สมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ	13	13.40	43	44.33	41	42.27	97	100.00
- การติดตามสอบถามข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆจาก อบต.	1	3.85	19	73.07	6	23.08	26	100.00
- ไม่เคย ไม่สนใจ	16	8.94	93	51.96	70	39.11	179	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 52.463$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.19 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.19 พบว่าปัจจัยความสนใจทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการติดต่อราชการและการรับบริการจาก อบต. (ร้อยละ 16.13) รองลงมาคือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 11.11) และน้อยที่สุดคือกลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆจาก อบต. (ร้อยละ 3.85)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆจาก อบต.(ร้อยละ 73.07) รองลงมาคือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและการอบรมต่างๆที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 60.00)และน้อยที่สุดคือกลุ่มเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 44.33)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 42.27) รองลงมาคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 39.11)และน้อยที่สุดคือกลุ่มการติดต่อราชการและการรับบริการจาก อบต.(ร้อยละ 25.81

ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์/ วิทยุทัศน์	1	5.26	10	52.63	8	42.11	19	100.00
วิทยุ/วิทยุชุมชน	11	18.33	24	40.00	25	41.67	60	100.00
หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	12	9.52	74	58.73	40	31.75	126	100.00
ป้ายประกาศ/โฆษณา/ ประชาสัมพันธ์และเอกสาร เผยแพร่ต่างๆ	9	8.74	56	54.37	38	36.89	103	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	7	10.00	36	51.43	27	38.57	70	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 43.928$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.20 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.20 พบว่าปัจจัยรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มวิทย์และวิทย์ชุมชน (ร้อยละ 18.33) รองลงมาคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 10.00) และน้อยที่สุดคือกลุ่มโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 5.26)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 58.73) รองลงมาคือกลุ่มประกาศ โฆษณา ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ (ร้อยละ 54.37) และน้อยที่สุดคือกลุ่มวิทย์และวิทย์ชุมชน (ร้อยละ 40.00)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 42.11) รองลงมาคือกลุ่มวิทย์และวิทย์ชุมชน (ร้อยละ 41.67) และน้อยที่สุดคือกลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 31.75)

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ค่านิยมหรือความชื่นชอบข้อมูลข่าวสารท้องถิ่น กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความนิยมและชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	19	14.50	76	58.02	36	27.48	131	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม	14	12.73	47	42.73	49	44.55	110	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง	6	7.59	48	60.76	25	31.65	79	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	1	1.72	30	51.72	27	46.55	58	100.00
รวม	40	10.58	200	52.91	138	36.51	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 91.718$, $df = 6$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.21 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยมและขึ้นชอบข้อมูลข่าวสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.21 พบว่าปัจจัยความนิยมและขึ้นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 14.50) รองลงมาคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 12.73) และน้อยที่สุดคือไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 1.72)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 60.76) รองลงมาคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 58.02) และน้อยที่สุดคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 42.73)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 46.55) รองลงมาคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารทางสังคม (ร้อยละ 44.55) และน้อยที่สุดคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 27.48)

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	25	12.44	98	48.76	78	38.81	201	100.00
หญิง	16	9.04	74	41.81	87	49.15	177	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 21.478$, $df = 2$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.22 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.22 พบว่าปัจจัยเพศ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 12.44) ที่เหลือคือกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 9.04)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 48.76) ที่เหลือคือกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 41.81)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศหญิง (ร้อยละ 47.15) ที่เหลือคือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 38.81)

ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อายุ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ								
18-30 ปี	8	10.95	36	49.32	29	39.73	73	100.00
31-40 ปี	5	7.59	34	51.51	27	40.90	66	100.00
41-50 ปี	15	11.63	55	42.64	59	45.73	129	100.00
51-60 ปี	3	3.75	37	46.25	40	50.00	80	100.00
61 ปี ขึ้นไป	10	33.34	10	33.33	10	3.33	30	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 21.858$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.23 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.23 พบว่าปัจจัยอายุ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 33.34) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41- 50 ปี (ร้อยละ 11.63) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 3.75)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 51.51) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 18 - 30 ปี (ร้อยละ 49.32) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 33.33)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 51 - 60 ปี (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 45.73) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 33.33)

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล การศึกษา	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	7	5.35	60	45.80	64	48.85	131	100.00
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	13	14.13	40	43.48	39	42.39	92	100.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	11	12.64	42	48.28	34	39.08	87	100.00
อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า	8	16.67	19	39.58	21	43.75	48	100.00
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2	10.00	11	55.00	7	35.00	20	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 19.794$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.24 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.24 พบว่าปัจจัยการศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 16.67) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 14.13) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 5.35)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 55.00) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 48.28) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. หรือ

เทียบเท่า (ร้อยละ 39.58)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 48.85) รองลงมาคือ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 43.75) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 35.00)

ตารางที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อาชีพ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล อาชีพ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	5	16.13	18	58.08	8	25.81	31	100.00
ค้าขายหรือประกอบ ธุรกิจส่วนตัว	9	20.00	23	51.11	13	28.89	45	100.00
รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	8	8.25	44	45.36	45	46.39	97	100.00
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	2	7.69	8	34.62	16	57.69	26	100.00
ผู้ประกอบการเกษตร	17	9.50	79	44.13	83	46.57	179	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 67.926$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.25 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.25 พบว่าปัจจัยอาชีพ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 20.00) รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ(ร้อยละ16.13) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา(ร้อยละ 7.69)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 56.06) รองลงมาคือกลุ่มกลุ่มอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 51.11) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 34.62)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 57.69) รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 46.39) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 25.81)

ตารางที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน รายได้ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล รายได้	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3,000 และต่ำกว่า	4	4.55	34	38.64	50	56.82	88	100.00
3,001 – 5,000 บาท	7	6.93	42	41.58	52	51.49	101	100.00
5,001 – 7,000 บาท	10	16.13	29	46.77	23	37.10	62	100.00
7,001 – 9,000 บาท	11	13.58	42	51.85	28	34.57	81	100.00
9,001 และสูงกว่า	9	19.56	25	54.35	12	26.09	46	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 132.353$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.26 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพิจารณาจากตารางที่ 4.26 พบว่าปัจจัยรายได้ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่ม

ผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 19.56) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 5,001-7,000 บาท (ร้อยละ 16.13) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ระดับ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 4.55)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาทและสูงกว่า (ร้อยละ 54.35) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 7,001-9,000 บาท (ร้อยละ 51.85) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ระดับ 3,000บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 38.64)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 56.86) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 3,001-5,000 บาท (ร้อยละ 51.49) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาท และสูงกว่า (ร้อยละ 26.09)

ตารางที่ 4.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความสนใจทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การติดต่อราชการและการ รับบริการจาก อบต.	14	12.96	48	44.44	46	42.59	108	100.00
- การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการอบรมต่างๆที่อบต.	10	16.13	33	52.23	19	30.65	62	100.00
ดำเนินการ								
- การเป็นอาสาสมัครหรือ สมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต.	7	13.73	23	45.10	21	41.18	51	100.00
ดำเนินการ								
- การติดตามสอบถามข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆจาก อบต.	3	15.00	12	60.00	5	25.00	20	100.00
- ไม่เคย ไม่สนใจ	7	5.11	56	40.88	74	54.01	137	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 90.066$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.27 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.27 พบว่าปัจจัยความสนใจทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและอบรมต่างๆที่ อบต.คำเนินการ(ร้อยละ 16.13) รองลงมาคือ กลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารจาก อบต. (ร้อยละ 15.00) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 5.11)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารจาก อบต. (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือการเข้าร่วมประชุมสัมมนาและอบรมต่างๆที่ อบต.คำเนินการ (ร้อยละ 53.23) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 40.88)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 54.01) รองลงมาคือกลุ่มการติดต่อราชการและรับบริการจาก อบต. (ร้อยละ 42.59) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารจาก อบต. (ร้อยละ 25.00)

ตารางที่ 4.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์ / วิทยุ	4	21.05	10	52.63	5	26.32	19	100.00
วิทยุ/วิทยุชุมชน	7	11.67	23	38.33	30	50.00	60	100.00
หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	13	10.32	66	53.38	47	37.30	126	100.00
ป้ายประกาศ/โฆษณา	10	9.71	47	45.63	46	44.66	103	100.00
ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่างๆ								
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	7	10.00	26	37.14	37	52.86	70	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 57.993$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.28 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.28 พบว่าปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 21.05) รองลงมาคือกลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน (ร้อยละ 11.67) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มประกาศโฆษณาประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่างๆกับกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ร้อยละ 9.71)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มหอกระจายข่าว

และเสียงตามสาย (ร้อยละ 53.38) รองลงมาคือกลุ่มโทรทัศน์และวีดิทัศน์ (ร้อยละ 52.63) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 33.14)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 52.86) รองลงมาคือกลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน (ร้อยละ 50.00) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มโทรทัศน์และวีดิทัศน์ (ร้อยละ 26.32)

ตารางที่ 4.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความนิยมและชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	22	16.79	72	54.96	37	28.24	131	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม	2	1.81	39	35.45	69	62.74	110	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง	13	16.46	43	54.43	23	29.40	79	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	4	6.90	18	31.03	36	62.07	58	100.00
รวม	41	10.85	172	45.50	165	43.65	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 234.680$, $df = 6$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.000$)

จากตารางที่ 4.29 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดตั้งกลุ่มและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.29 พบว่าปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 16.79) รองลงมาคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 16.46) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม(ร้อยละ 1.81)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 54.96) รองลงมาคือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง(ร้อยละ 54.43) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 31.03)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม (ร้อยละ 62.74) รองลงมาคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 62.07) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเศรษฐกิจ (ร้อยละ 28.24)

ตารางที่ 4.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	9.95	86	42.79	95	47.26	201	100.00
หญิง	7	3.95	73	41.29	97	54.80	177	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 26.498$, $df = 2$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.30 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองพบว่ามี
ความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.30 พบว่าปัจจัยเพศ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 9.95) ที่เหลือคือกลุ่มเพศหญิง(ร้อยละ 3.95)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศชาย (ร้อยละ 42.29) ที่เหลือคือกลุ่มเพศหญิง(ร้อยละ 41.24)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มเพศหญิง(ร้อยละ 54.80) ที่เหลือคือกลุ่มเพศชาย(ร้อยละ 47.26)

ตารางที่ 4.31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อายุ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ								
18 – 30 ปี	6	8.45	37	52.11	28	39.44	71	100.00
31 – 40 ปี	7	10.94	27	42.19	30	46.88	64	100.00
41 – 50 ปี	6	4.65	52	40.31	71	55.04	129	100.00
51 – 60 ปี	7	7.69	36	39.56	48	52.75	91	100.00
61 ปี ขึ้นไป	1	4.35	9	39.13	13	56.52	23	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 33.071$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.31 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.31 พบว่าปัจจัยอายุ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 10.94) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 18-30 ปี (ร้อยละ 8.45) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 4.35)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 18-30 ปี (ร้อยละ 52.11) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 42.19) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 39.13)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 61 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 56.52) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 55.04) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 18-30 ปี (ร้อยละ 39.44)

ตารางที่ 4.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การศึกษา กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน							
	ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	11	8.40	54	41.22	66	50.38	131	100.00
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	2	2.17	40	43.48	50	54.35	92	100.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า	8	9.20	34	39.08	45	51.72	87	100.00
อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า	5	10.42	21	43.75	22	45.83	48	100.00
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	5.00	10	50.00	9	45.00	20	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 31.056$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.32 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษา กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.32 พบว่าปัจจัยการศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 10.42) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 9.20) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 2.17)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปวส.หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 43.75) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 39.08)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 54.35) รองลงมาคือกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 51.72) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 45.00)

ตารางที่ 4.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน อาชีพ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน							
	ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	อาชีพ		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	4	12.90	14	45.16	13	41.94	31	100.00
ค้าขายหรือประกอบ ธุรกิจส่วนตัว	3	6.67	18	40.00	24	53.33	45	100.00
รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	7	7.22	33	34.02	57	58.76	97	100.00
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	1	3.85	16	91.54	9	34.62	26	100.00
ผู้ประกอบการเกษตร	12	6.70	78	43.58	89	49.72	179	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 44.274$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.33 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.33 พบว่าปัจจัยอาชีพ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 12.90) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 7.22) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 3.85)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 61.54) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 45.16) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 34.02)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มอาชีพรับจ้างและผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ 58.76) รองลงมาคือกลุ่มอาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 53.33) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 34.62)

ตารางที่ 4.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน รายได้ กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล รายได้	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3,000 และต่ำกว่า	4	4.54	39	44.32	45	51.14	88	100.00
3,001 – 5,000 บาท	3	2.97	38	37.62	60	59.41	101	100.00
5,001 – 7,000 บาท	4	6.45	26	41.94	32	51.61	62	100.00
7,001 – 9,000 บาท	9	11.11	38	46.91	34	41.98	81	100.00
9,001 และสูงกว่า	7	15.21	18	39.13	21	45.65	46	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 59.846$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.34 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย รายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.34 พบว่าปัจจัยรายได้ เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาท และสูงกว่า (ร้อยละ 15.21) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ 7,001 – 9,000 บาท (ร้อยละ 11.11) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ระดับ 3,001 – 5,000 บาท (ร้อยละ 2.97)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ 7,001 – 9,000 บาท (ร้อยละ 49.91) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 3,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ 44.32) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ระดับ 3,001 – 5,000 บาท (ร้อยละ 37.62)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มรายได้ระดับ 3,001 – 5,000 บาท (ร้อยละ 59.41) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ระดับ 5,001 – 7,000 บาท (ร้อยละ 51.61) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มรายได้ 7,001 – 9,000 บาท (ร้อยละ 41.98)

ตารางที่ 4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความสนใจทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความสนใจทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การติดต่อราชการและการ รับบริการจาก อบต.	10	9.26	40	37.04	58	53.70	108	100.00
- การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการอบรมต่างๆที่อบต. ดำเนินการ	6	9.68	32	51.61	24	38.71	62	100.00
- การเป็นอาสาสมัครหรือ สมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ	5	9.80	18	35.29	28	54.90	51	100.00
- การติดตามสอบถามข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆจาก อบต.	1	5.00	7	35.00	12	60.00	20	100.00
- ไม่เคย ไม่สนใจ	5	3.65	62	45.26	70	51.09	137	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 46.151$, $df = 8$, $sig = 0.000^*$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.35 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสนใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และพิจารณาจากตารางที่ 4.35 พบว่าปัจจัยความสนใจทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 9.80) รองลงมาคือกลุ่มการเข้าร่วมสัมมนาและการอบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 9.68) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 3.65)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 51.61) รองลงมาคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 45.26) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต. (ร้อยละ 35.00)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต. (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือกลุ่มการเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 54.90) และน้อยที่สุด กลุ่มการเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ (ร้อยละ 38.71)

ตารางที่ 4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน							
	ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์ / วิทยุ	1	5.26	6	31.58	12	63.16	19	100.00
วิทยุ/วิทยุชุมชน	3	5.00	19	31.67	38	63.33	60	100.00
หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	12	9.52	58	46.04	56	44.44	126	100.00
ป้ายประกาศ/โฆษณา/ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่างๆ	6	5.83	40	38.83	57	55.34	103	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	5	7.14	36	51.43	29	41.43	70	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 50.530$, $df = 8$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.36 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.36 พบว่าปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 9.52) รองลงมาคือกลุ่มไม่เคยไม่สนใจ (ร้อยละ 7.14) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน (ร้อยละ 5.00)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มไม่เคยไม่สนใจ (ร้อยละ 51.43) รองลงมาคือกลุ่มหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 46.04) และน้อยที่สุด

คือ กลุ่มโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 31.58)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มวิทยุและวิทยุชุมชน (ร้อยละ 63.33) รองลงมาคือกลุ่มโทรทัศน์และวิทยุ (ร้อยละ 63.16) และน้อยที่สุดคือกลุ่มไม่เคยไม่สนใจ (ร้อยละ 41.43)

ตารางที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน ความนิยมหรือความชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง

(n=378)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ความนิยมและชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการแสดงออกทางการเมือง							
	มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	17	12.97	66	50.38	48	36.65	131	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม	3	2.73	32	29.09	75	68.18	110	100.00
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง	6	7.59	33	41.77	40	50.63	79	100.00
ไม่เคยหรือไม่สนใจ	1	1.79	28	48.28	29	50.00	58	100.00
รวม	27	7.14	159	42.06	192	50.80	378	100.00

ค่าสถิติ $\chi^2 = 172.851$, $df = 6$, $sig = 0.000$ (* $p < 0.05$)

จากตารางที่ 4.37 การทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

และเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.37 พบว่าปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน ปรากฏผลดังนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับมาก เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 12.97) รองลงมาคือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 7.59) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 1.72)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับปานกลาง เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 50.38) รองลงมาคือ กลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ (ร้อยละ 48.28) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวสังคม (ร้อยละ 28.09)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงออกทางการเมืองในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับจากกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวสังคม (ร้อยละ 68.18) รองลงมาคือ กลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง (ร้อยละ 50.63) และน้อยที่สุด คือกลุ่มข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 36.65)

ตารางที่ 4.38 สรุปผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	
		กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)มากที่สุด	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)น้อยที่สุด
ด้านการเลือกตั้ง	- เพศ	ชาย	หญิง
	- อายุ	31 – 40 ปี	18 – 30 ปี
	- การศึกษา	ปริญญาตรีและสูงกว่า	มัธยมศึกษาปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่า
	- อาชีพ	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	ประกอบการเกษตร
	- รายได้	9,001 บาทขึ้นไป	3,000 บาทและต่ำกว่า
	- ความสนใจในทางการเมือง	การติดต่อสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต.	ประชุมสัมมนาและอบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ
	- การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	โทรทัศน์และวิทยุทัศน์	วิทยุและวิทยุชุมชน
	- ความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	เกี่ยวกับการเมือง	เกี่ยวกับสังคม

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ของบุคคล)	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	
		กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)มากที่สุด	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)น้อยที่สุด
ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	- เพศ	ชาย	หญิง
	- อายุ	31 – 40 ปี	61 ปี ขึ้นไป
	- การศึกษา	อนุปริญญา/ ปวส. หรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา
	- อาชีพ	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน
	- รายได้	3,000 บาทและต่ำกว่า	5,001 – 7,000 บาท
	- ความสนใจในทางการเมือง	การติดต่อราชการและการรับบริการจาก อบต.	ติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสาร
	- การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	วิทยุและวิทยุชุมชน	โทรทัศน์และวีดิทัศน์
	- ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	ไม่เคยหรือไม่สนใจ
ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์	- เพศ	ชาย	หญิง
	- อายุ	61 ปีขึ้นไป	51 - 60 ปี
	- การศึกษา	อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา
	- อาชีพ	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	นักเรียน นิสิต นักศึกษา
	- รายได้	9,001 บาทขึ้นไป	3,000 บาทและต่ำกว่า
	- ความสนใจในทางการเมือง	ประชุมสัมมนาและอบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ	ไม่เคยหรือไม่สนใจ
	- การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	โทรทัศน์และวีดิทัศน์	ไม่เคยหรือไม่สนใจ
	- ความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	เกี่ยวกับสังคม

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	
		กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)มากที่สุด	กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ย(%)น้อยที่สุด
ด้านการแสดงออกทางการเมือง	- เพศ	ชาย	หญิง
	- อายุ	31 – 40 ปี	61 ปี ขึ้นไป
	- การศึกษา	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	มัธยมศึกษาตอนต้น
	- อาชีพ	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน
	- รายได้	9,001 บาท ขึ้นไป	3,001 – 5,000 บาท
	- ความสนใจในทางการเมือง	เป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ	ติดตามสอบถามข้อมูล ข่าวสาร
	- การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	หออกระจายข่าวและเสียง ตามสาย	วิทยุและวิทยุชุมชน
	- ความนิยมและชื่นชอบ ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น	เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	เกี่ยวกับสังคม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ที่ผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

1.1.2 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

1.1.3 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 6,985 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสำรวจ (Survey Method) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) และค่าพีแยร์สันไคสแควร์ (Pearson Chi-Square : χ^2)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.17) โดยกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 40-50 ปี (ร้อยละ 34.12) ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 34.70) ประกอบอาชีพการเกษตร (ร้อยละ 47.36) มีรายได้ต่อเดือนระดับ 3001-5000 บาท (ร้อยละ 26.72) ไม่เคยหรือไม่สนใจทางการเมือง (ร้อยละ 36.24) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางหอกระจายข่าวและเสียงตามสาย (ร้อยละ 33.33) และมีความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (ร้อยละ 34.66)

1.3.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 1.72) และเมื่อแยกประเด็นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนออกเป็นรายด้าน โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า ด้านการเลือกตั้ง ($\bar{X}$ = 1.83) รองลงมาตามลำดับคือด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 1.61) ด้านการแสดงออกทางการเมือง ($\bar{X}$ = 1.56) และน้อยที่สุดคือด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ($\bar{X}$ = 1.09)

1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ตั้งไว้คือปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า

1.4.1 ปัจจัย เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.2 ปัจจัย อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.3 ปัจจัย การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.4 ปัจจัย อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.5 ปัจจัย รายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.6 ปัจจัย ความสนใจทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.7 ปัจจัย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4.8 ปัจจัย ค่าความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้านคือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ” จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสามารถอภิปรายผล โดยจำแนกเป็นประเด็นตามปัจจัยตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ปัจจัย เพศ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเพศ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพพล ปัญญางาม (2549:61) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ที่พบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โดยพบว่ากลุ่มเพศที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในทุกด้าน พบว่ากลุ่มเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ สาคร ศรีพนากกร (2544:108) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยพบว่าเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับข้อสรุปของ เบนนี่ และ กิสส์ (Beny and Geiss อ้างใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ ,2548:88) ที่อธิบายว่าเพศชายจะมีจิตใจที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์ทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเกิดจากกระบวนการหล่อหลอม (Socialization) ที่ส่งเสริมให้เพศชายเป็นผู้นำครอบครัว ผู้นำสังคม ส่วนเพศหญิงเป็นผู้ตาม เป็นแม่บ้าน หรือเป็นช่างทำหลัง จึงอาจเป็นสิ่งที่ทำให้เพศหญิงมีความเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมือง น้อยกว่าเพศชาย

2.2 ปัจจัย อายุ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยอายุ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพพล ปัญญางาม (2549:62) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ที่พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และไม่

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนตรี ปรีดา (2548:53) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ที่พบว่าปัจจัยอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โดยพบว่ากลุ่มอายุที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือ กลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ กลุ่มอายุ 31-40 ปี ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มอายุ 31-40 ปี และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่ากลุ่มประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงนั้นจะมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุป ของ มิลแบรท และโกลน์ (Milbrath and Goel อ้างใน คณิศ กลิ่นสุคนธ์ , 2543:57) ที่อธิบายว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลจะมีมากขึ้นตามอายุที่มากขึ้นเรื่อยๆ และอาจลดลงเรื่อยๆ จนเกือบอายุ 60 ปี และบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงสุดจะอยู่ในช่วงอายุ 35-40 ปีเพราะบุคคลในวัยนี้ได้รับการพัฒนาผ่านการรับผิดชอบในหน้าที่การงานและความต้องการมีครอบครัว พัฒนาการนี้มีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆและเมื่อผ่านวัยนี้ไปก็จะเริ่มเฉื่อยชาลง

2.3 ปัจจัย การศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สาคร ตรีพนากร (2544:139) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยพบว่ากลุ่มการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือ กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่ากลุ่มประชาชนที่มี

ส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงนั้นจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง ส่วนกลุ่มการศึกษาที่มีระดับต่ำกว่า เช่น กลุ่มประถมศึกษา กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น หรือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. หรือเทียบเท่าจะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุป ของ จุมพล หนีมพานิช (2548:88) ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันโดยบุคคลที่มีระดับการเข้าร่วมทางการเมืองสูงมักได้แก่พวกที่มีศึกษาสูง ในขณะที่มีการศึกษาน้อยจะไม่ชอบมีความเกี่ยวพันทางสังคม และยังคงสอดคล้องกับข้อสรุปของอัลมอนต์ และ เวอร์เบอร์ (Almond and Verber อ้างในคณะ กลิน์สตันส์, 2543:59) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง The Civil Culture พบว่าบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีที่พาดพิงตามข่าวสารการเมืองและความคิดเห็นทางการเมืองกว้างขวางกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อย

2.4 ปัจจัย อาชีพ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยอาชีพ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สาคร ตรีพนาก (2544:140) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยพบว่ากลุ่มอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในด้านการเลือกตั้งคือกลุ่มอาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ กลุ่มอาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มอาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มอาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่ากลุ่มอาชีพ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2548:399) อธิบายว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและสังคมสูง โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาคิกว่าจะมีแนวโน้มที่จะพัฒนาประสิทธิภาพทางการเมืองได้ดีกว่า ผู้ที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า และยังคงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คณะ กลิน์สตันส์ (2543:109-110) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ในจังหวัดชลบุรี ที่

พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่ากลุ่มอาชีพราชการมักจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และได้รับการกระตุ้นจากหน่วยงานของตนให้ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นสาเหตุให้เข้าไปมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2.5 ปัจจัย รายได้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยรายได้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพาภัทร เจตจำนงศีตตระกูล (2550:78) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ศึกษาเฉพาะนครปฐม ที่พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและรายได้ที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยพบว่ากลุ่มรายได้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือกลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาทหรือสูงกว่า ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ กลุ่มรายได้ระดับ 3,000 บาทและต่ำกว่า ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาทหรือสูงกว่า และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มรายได้ระดับ 9,001 บาทหรือสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบรายได้ระดับ 9,001 บาทหรือสูงกว่า เป็นกลุ่มประชาชนที่มีรายได้ระดับที่สูง กว่ากลุ่มรายได้อื่นซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ นุชวดี อิศรภักดี (2545:109) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตยกรณีศึกษาพนักงานธนาคารทหารไทย ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และผู้ที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สาคร ศรีพนากร (2544:140) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และพบว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำ

2.6 ปัจจัย ความสนใจทางการเมือง

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสนใจทางการเมือง มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี

อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมทุกด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีความสนใจทางการเมืองต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คณิศ กลิ่นสุคนธ์ (2543:113) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ในจังหวัดชลบุรี ที่พบว่าความสนใจทางการเมืองต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ต่างกัน

โดยพบว่ากลุ่มความสนใจทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือการติดต่อสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต. ดำเนินการ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ การติดต่อราชการและการรับบริการจากจาก อบต. ดำเนินการ ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือ การประชุมสัมมนาและอบรมต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือ การเป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าความสนใจทางการเมืองใน กลุ่มการเป็นอาสาสมัครหรือเป็นสมาชิกในกลุ่มจัดตั้งที่ อบต. ดำเนินการ กลุ่มการติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จาก อบต. และกลุ่มการประชุมสัมมนาและอบรมต่างๆที่ อบต. ดำเนินการ เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่นคือกลุ่มไม่เคยหรือไม่สนใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ มิลเบรท และ โกลน (Milbrath and Goel อ้างใน จุมพล หนิมพานิช , 2548:87) ที่สรุปว่าบุคคลที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะเป็นบุคคลที่ชอบมีความเกี่ยวพันทางสังคมหรือเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรต่างๆ มากกว่ากลุ่มบุคคลที่ไม่ชอบมีความเกี่ยวพันทางสังคมและไม่ชอบเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรต่าง ๆ

2.7 ปัจจัย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน

โดยพบว่ากลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์และวิทยุทัศน์ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง คือ กลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางวิทยุและวิทยุชุมชน ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่ม

ผลประโยชน์ คือ กลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์และวิทยุทัศน์ และด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางกระจายข่าวและเสียงตามสาย และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่ากลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์และวิทยุทัศน์ เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชาวดี อิศรภักดี (2545:57) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตยของพนักงานธนาคารทหารไทย ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโดยโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสาคร ตรีพนากกร (2544:130) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าการรับสื่อมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีระดับความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูงกว่าสื่อประเภทอื่น

2.8 ปัจจัย ความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนมีความนิยมหรือชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ มิลแบรท และโกลน์ (Milbrath and Goel อังใน คอน สุขศรีทอง , 2546:30) ได้อธิบายว่าบุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองหรือสังคมไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับการต้องการของตนเองเท่านั้น

โดยพบว่ากลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด และอยู่ในระดับมากของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเลือกตั้งคือกลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับการเมือง ด้านการแสดงออกทางการเมืองคือกลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ คือกลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ด้านการแสดงออกทางการเมือง คือกลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่ากลุ่มความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ สุพัตรา สุภาพ (2542:121)ที่อธิบายว่าเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งของ

มนุษย์ทุกหนทุกแห่งต้องอาศัยวัตถุเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตทั้งสิ้น เศรษฐกิจมีความสำคัญที่สุดในการอธิบายสภาพของสังคมและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นและสอดคล้องกับข้อสรุปของ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2548:383) ที่สรุปเงื่อนไขสำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลคือบุคคลจะให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ต่อเมื่อความต้องการพื้นฐานของตน (Basic physic needs) ได้รับการตอบสนองเช่นอาหารและที่อยู่อาศัย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี นำผลงานวิจัยไปใช้ดังนี้

3.1.1 ปัจจัย การศึกษา ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษีควรต้องส่งเสริม และสนับสนุนด้านการศึกษาให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะควรยกระดับการศึกษาด้วยการจัดให้มีสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเช่นในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญาหรือปริญญาตรี โดยการประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความสนใจหรือมีศักยภาพที่จะดำเนินงานด้านการศึกษา เพื่อให้มาดำเนินการหรือจัดการศึกษาขึ้นในเขตพื้นที่ และองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือให้การสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรต่างๆ ให้กับสถานศึกษาและประชาชน เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายหรือลดต้นทุนในการศึกษา และเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มากยิ่งขึ้น

3.1.2 ปัจจัยความสนใจทางการเมือง ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยเบื้องต้นองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี ต้องมีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ความสนใจหรือความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงก่อน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเพื่อกำหนดจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ให้ตรงต่อความต้องการหรือความสนใจของประชาชน โดยมุ่งเน้นไปที่โครงการหรือกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าร่วมของประชาชนได้โดยสะดวกและมีลักษณะจูงใจให้

ประชาชน มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ใกล้ชิดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบางภูมิภาคมากขึ้น เช่น โครงการจัดตั้งกลุ่มองค์กร หรืออาสาสมัครต่างๆ โครงการอบรมสัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่ประชาชนสนใจ และมีศูนย์ประสานเพื่อติดต่อราชการ และรับบริการข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างรวดเร็วและสะดวกซึ่งโครงการหรือกิจกรรมเหล่านี้ จะทำให้ประชาชนมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้น

3.1.3 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางภูมิภาค ต้องพัฒนาวิธีการหรือเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้กับประชาชน จะด้วยวิธีการจัดทำเครื่องมือสื่อสารขึ้นด้วยตนเองหรือ ประสานขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานหรือองค์การสื่อสารอื่นๆ ที่มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยเน้นหนักไปที่เครื่องมือสื่อสารประเภท โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ วิทยุ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว และเสียงตามสาย เป็นเครื่องมือในการป้อนข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึง

3.1.4 ปัจจัยความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ในประเด็นนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางภูมิภาค ต้องทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้กับประชาชนได้รับรู้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยข้อมูลข่าวสารที่จะทำการเผยแพร่ ควรเน้นหนักข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น และการสื่อสารควรใช้สื่อประเภท โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ วิทยุ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าวและเสียงตามสาย เป็นเครื่องมือในการป้อนข้อมูลข่าวสาร สู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นจากตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาในครั้งนี้แล้ว ควรจะศึกษาเพิ่มเติมถึงตัวแปรอิสระเกี่ยวกับ ปัจจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ปัจจัยเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้รับ และปัจจัยสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพราะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยต่างๆ อีกหลายประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องอันเป็นสิ่งจูงใจ กระตุ้น หรือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเป็นข้อจำกัดต่างๆ จึงสมควรที่จะได้ทำการศึกษาต่อไป

3.2.2 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีระดับสูงขึ้น เช่น จากสเกลอันดับหรือกลุ่มให้เป็นสเกลแบบช่วงหรือแบบอัตราส่วนและใช้ตัวแปรในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่มีความสลับซับซ้อน หรือมีตัวแปร มากกว่า 2 ตัว ที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ซึ่งจะทำงานวิจัยมีความละเอียดและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะแบ่งแยกตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ เพื่อหาข้อสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนว่ามีความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

- ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518) *การบริหารปกครองท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2518) *จิตวิทยาการเมือง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คอน สุขศรีทอง (2546) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มประชาสังคมในการเมืองระดับชาติ :
 กรณีศึกษากลุ่มองค์กรอาสาสมัครสังเกตการณ์เลือกตั้งและกลุ่มองค์กรแรงงานของ
 ไทย-ฟิลิปปินส์ ช่วงปี ค.ศ. 1986 - 2000” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิพภัทร เจตจำนงดีตระกูล (2550) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน:ศึกษาเฉพาะเขต
 เทศบาลนครปฐม” การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทัศนีย์ ทองสว่าง (2549) *สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2542) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
 ประชาชนชั้นกลาง* กรุงเทพมหานคร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธีรวุฒิ เอกกะกุล (2549) *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 4
 อุลตราธานี โรงพิมพ์วิทยาสอเฟเขตการพิมพ์
- นุชวดี อิศรภักดี (2545) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับความคิดประชาธิปไตย : กรณีศึกษา
 พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นพพล ปัญญางาม (2549) “ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา
 ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางแพ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี” การศึกษาค้นคว้า
 อิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นรนิติ เศรษฐบุตร (2543) *นัยประชาธิปไตยในวิถีการเมืองไทย* คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิภาษา
- _____. (2541) *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย : องค์การบริหาร
 ส่วนตำบล* กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- บุญยิ่ง โหมคเทศน์ (2530) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษา
 เทศบาลเมืองชุมพร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

- บุญเลิศ ชีระตระกูล (2528) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมกรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี
กรรมกรการทำเรือแห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครองบัณฑิตวิทยาลัย
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526) *การปกครองท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์
_____.(2525) *ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่น* เอกสารการศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันจัดพัฒนบริหารศาสตร์
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) “การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น” ใน*เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบัน
และกระบวนการทางการเมืองไทย* หน้าที่ 14 หน้า 266-333 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- ประยูร กาญจนกุล (2523) *คำบรรยายกฎหมายปกครอง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ประสิทธิ์ บุญลิขิต (2531) “สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษา
เฉพาะกรณีประชาชนในเขตสุขาภิบาลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย”
สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประสิทธิ์ สันติกาญจน์ (2529) “การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2526) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
_____.(2537) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 (2 ธันวาคม 2537) มีผลบังคับใช้ 2 มีนาคม 2538
- มนตรี ปรีดา (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม” การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เรวดี รัศมีทัต (2544) “การรับรู้และทัศนคติของประชาชนในพื้นที่เทศบาลของอำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับโครงการพัฒนารัฐ” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล รุ่นที่ 5
สถาบันพระปกเกล้า
- วิญญู อังคนารักษ์ (2519) *แนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร
เอกสารประกอบการบรรยาย (อัดสำเนา)
- วิทยา บุญยะเวชชีวิน (2543) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาเนโบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา

- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ (2544) *การเมืองการปกครองไทย* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์วีเจ พรินต์ติ้ง
- _____ (2547) “วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย” ในเอกสารการ
สอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ 6 หน้า 396-451 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขารัฐศาสตร์
- วิสุทธิ โปธิ์แทน (2542) *ประชาธิปไตย : แนวความคิดและแนวประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สาคร ตรีพนการ (2544) “ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของ
ประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัด
นครปฐม” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม
- สุจิต บุญบงการ (2543) “ปัจจัยพัฒนาการเมือง” ในเอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมือง
ทางการเมืองไทย หน่วยที่ 1 ตอนที่ 1.3 หน้า 26-43 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขารัฐศาสตร์
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540) *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 14
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา
- สนิท ขาวสะอาด (2539) “ปัจจัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณี
โครงการประปาหมู่บ้านอำเภอนครพนม และอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสน่ห์ จุ้ยโต (2535) “ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการปกครอง
ท้องถิ่น” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการปกครองท้องถิ่น หน่วยที่ 2
หน้า 66-101 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขารัฐศาสตร์
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2548) *การเมือง แนวความคิด และการพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 13 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สุพัตรา สุภาพ (2542) *สังคมวิทยา* พิมพ์ครั้งที่ 21 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุรปรีชา ลาภบุญเรือง (2530) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชนบท
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุรัสวดี หุ่นพยนต์ (2528) “ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชน

ยากจน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำลด อำเภอไพศาลี จังหวัด

นครสวรรค์” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี (2549) แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2550-2552)

อุทัย หิรัญโต (2523) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อรทัย ก๊กผล (2546) คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน กรุงเทพมหานคร มูลนิธิปริญญาโท

นักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อลงกรณ์ ณ ระนอง (2538) “ศิลปินไทยกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง” วิทยานิพนธ์ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ”

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบบทบาท หรือพฤติกรรมแสดงออกของท่านในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในโครงการวิจัยเท่านั้น ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยไม่ต้องลงชื่อของท่านในแบบสอบถามนี้

2. แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของบุคคล

ตอนที่ 2 บทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 18 - 30 ปี

2.4 51 - 60 ปี

2.2 31 - 40 ปี

2.5 61 ปีขึ้นไป

2.3 41 - 50 ปี

3. การศึกษา

☐ 3.1 ประถมศึกษา	☐ 3.4 อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า
☐ 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 3.5 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
☐ 3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	☐ 3.6 อื่น ๆ ระบุ.....

4. อาชีพ

☐ 4.1 รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	☐ 4.4 นักเรียน นิสิต นักศึกษา
☐ 4.2 ค้าขาย และประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 4.5 ผู้ประกอบการเกษตร
☐ 4.3 รับจ้างและผู้ใช้แรงงาน	☐ 4.6 อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้

☐ 5.1 3,000 บาทและต่ำกว่า	☐ 5.4 7,001 – 9,000 บาท
☐ 5.2 3,001 – 5,000 บาท	☐ 5.5 9,001 บาท หรือสูงกว่า
☐ 5.3 5,001 – 7,000 บาท	☐ 5.6 อื่น ๆ ระบุ.....

6. ความสนใจทางการเมือง

- 6.1 การติดต่อราชการหรือการรับบริการจาก อบต.
- 6.2 การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือการอบรมชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ
- 6.3 การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ที่ อบต. ดำเนินการ
- 6.4 การติดตามสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆ จาก อบต.

6.5 ไม่เคย หรือ ไม่สนใจ

6.6 อื่น ๆ ระบุ.....

7. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

7.4 ป้ายประกาศ/โฆษณา/ประชาสัมพันธ์และเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ

7.2 วิทยุ / วิทยุชุมชน

7.5 ไม่เคย/ไม่สนใจ

7.3 หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย

7.6 อื่น ๆ ระบุ.....

8. ความนิยมและชื่นชอบข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น

8.1 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ได้แก่ การค้าขาย การลงทุน การประกอบอาชีพ การฝึกอาชีพ การตั้งกลุ่มอาชีพ การส่งเสริมอาชีพ การช่วยเหลือกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

8.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคม ได้แก่ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน คนชรา และผู้พิการ และการบริการทางสังคม เป็นต้น

8.3 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง ได้แก่ อำนาจ อิทธิพล ผลประโยชน์ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค การแข่งขันทางการเมือง กิจกรรมทางการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการเมือง เป็นต้น

8.4 ไม่เคย หรือ ไม่สนใจ

8.5 อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2

เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้เป็นข้อความในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี โดยข้อความแต่ละข้อจะมีระดับคำตอบไว้ให้เลือกตอบ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ เรียงลำดับไปที่ละข้อแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 คำตอบและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านการเลือกตั้ง			
1. เมื่อมีการเลือกตั้ง ส.อบต. หรือนายก อบต. ท่านได้ออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง			
2. ท่านได้ชักชวนผู้อื่นหรือ เครือญาติให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง			
3. ท่านได้บริจาคเงินหรือปัจจัยต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านชื่นชอบ			
4. ท่านฟังการอภิปรายหรือปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกตั้ง			
5. ท่านช่วยหาเสียง หรือเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง			
6. ท่านสนใจรับทราบประวัติความเป็นมาของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.อบต.หรือ นายก อบต. ก่อนที่จะทำการเลือกตั้ง			
7. ท่านได้ช่วยในการรณรงค์หรือเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.อบต. หรือ นายก อบต.			
8. ท่านสนใจที่จะสมัครรับเลือกตั้ง ส.อบต. หรือ นายก อบต.			
ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น			
9. ท่านได้เข้าร่วมประชุมหรือประชาคมในท้องถิ่นของท่านเพื่อปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ			
10. ท่านเสนอปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้านหรือท้องถิ่นของท่านต่อที่ประชุมหรือในสถานที่ที่มีการปรึกษาหารือร่วมกันเช่นในกลุ่ม ในชุมชน หรือสถานที่ราชการต่าง ๆ			
11. ท่านเคยวิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการบริหารกิจการของ อบต.			

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น	มาก	ปานกลาง	น้อย
12. ท่านแสดงความคิดเห็นไปยัง อบต. โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น จดหมาย โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ หรืออื่นๆ			
13. เมื่อ อบต. ดำเนินกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมท่านจะแสดงความคิดเห็น แนะนำหรือท้วงติง เพื่อให้มีการแก้ไขหรือเพื่อให้ดำเนินการให้ถูกต้อง			
<u>ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์</u>			
14. ท่านได้รวมกลุ่มกับเพื่อนหรือเครือญาติ เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ในท้องถิ่น			
15. ท่านรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อต้องการให้ได้รับผลประโยชน์หรือการสนับสนุน ช่วยเหลือจากทางราชการหรือ อบต.			
16. ท่านเข้าเป็นสมาชิกหรือผู้ร่วมงานในกลุ่มต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มอาสาสมัคร หรือกลุ่มอาชีพ ต่างๆ			
17. ท่านได้รวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อให้มีบทบาทหรืออิทธิพลในการสนับสนุนหรือเรียกร้องความต้องการหรือแก้ไขปัญหาต่างๆจากทางราชการและ อบต.			
18. ท่านจะรวมกลุ่มกับผู้อื่นที่มีอุดมการณ์ ปัญหาและความต้องการที่ตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน อุดมการณ์คล้ายคลึงกับท่าน			
<u>ด้านการแสดงออกทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น</u>			
19. ท่านได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต. จัดทำขึ้นในท้องถิ่นหรือชุมชนของท่าน			
20. ท่านได้วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการปกครองหรือการบริหารกิจการของ อบต. ทั้งในเชิงสนับสนุนหรือต่อต้าน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบ ได้รับทราบ			
21. ท่านได้ชักชวนผู้อื่น หรือเครือญาติเพื่อรวมตัวกัน ในการต่อต้านหรือประท้วงการดำเนินการของ อบต. ที่ท่านไม่พอใจและไม่ตรงความต้องการของท่าน			
22. ท่านได้ทำการประท้วงด้วยการชุมนุม เดินขบวน รวมกลุ่ม กอดกัน หรือแสดงปฏิกิริยาใดๆเพื่อเป็นการกดดันให้ อบต. รับรู้รับทราบปัญหาหรือความต้องการของท้องถิ่นท่าน			
23. เมื่อท่านพบว่าน่าจะมีการกระทำใดๆของ อบต. ที่ไม่ถูกต้องหรือมีแนวโน้มในการทุจริต ท่านจะร้องเรียนหรือให้ข้อมูลเบาะแสดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาทำการตรวจสอบ			

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นรวม (Reliability) ของแบบสอบถาม

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ทดสอบโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบก่อนที่จะทำการเก็บข้อมูลจริงกับประชากร จำนวน 30 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อพิจารณาว่าจะสามารถยอมรับข้อความแต่ละข้อได้หรือไม่โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผล

จากการทดสอบแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบถามปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางผนวกที่ 1 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน

No Item	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha If Delete
1	82.59	919.68	-.01	0.95
2	82.77	917.96	.04	0.95
3	82.75	918.82	.01	0.95
4	82.48	921.49	-.08	0.95
5	82.58	921.03	-.05	0.95
6	82.54	916.39	.10	0.95
7	82.36	919.37	.00	0.95
8	82.43	918.02	.05	0.95
9	82.82	880.04	.77	0.95
10	81.85	873.56	.77	0.95
11	81.82	876.05	.77	0.95
12	81.79	873.03	.78	0.95
13	81.69	873.57	.73	0.95
14	81.80	875.15	.75	0.95
15	81.49	869.22	.71	0.95
16	81.36	867.91	.70	0.95
17	81.45	869.25	.68	0.95
18	81.22	865.85	.67	0.95
19	81.36	865.98	.71	0.95
20	81.63	872.95	.73	0.95
21	81.72	873.64	.75	0.95
22	81.45	872.75	.69	0.95
23	81.56	870.23	.78	0.95

หมายเหตุ : ค่า alpha = 0.95

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายชีวิต ไพรวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2506
สถานที่เกิด	เขต บางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศศบ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2536
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี (นักบริหาร อบต. ระดับ 7)